

Naročnina mesečne 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

SLOVENEK

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

Izdaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku. Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005. Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojni položaj v Vzhodni Aziji

Nova uspešna japonska izkrcanja — Stiska v Singapuru — Ameriške laži o uspehih v Maccassarski ožini

Tokio, 31. jan. AS. Japonski cesarski stan poroča, da so japonske kopne sile v sodelovanju s pomorskiimi silami izvedle uspešno izkrcanje pri Pamangkatu na zahodni obali nizozemskega Bornea. Japonci so nato zasedli kraj Sambas, 40 km vzhodno od Pamangkata. Druge japonske kolone so korakale iz Kucinga (Sarawak) proti jugu in so zavzele letališče Ledo, 22 km jugovzhodno od mesta Sangaua na zahodni obali nizozemskega Bornea.

ladje, skoraj vsi ljudje s teh ladij pa so bili rešeni in že delujejo v operacijah na kopnem. Pripominjajo, da niti severnoameriške sile, niti nizozemsko-indijske po budih izgubah niso sposobne postaviti se v ofenzivo proti Japoncem. Dejstvo, da so se japonske čete lahko ponovno izkrcale na strateško važnih točkah sovražnega ozemlja, dokazuje neresničnost angloameriške propagande, ki skuša svojo javnost bodriti s fantastičnimi zmagami.

predvčeršnjim napasti japonska letala, je bilo sestreljenih. Tokio, 31. jan. AS. Poročila iz Birme vedo povedati, da napredujejo Japonci v treh kolonah proti Mulmeinu. Ena iz Kawkareika, in sicer vzhodno od Mulmeina čez gorovje, druga od jugovzhoda čez griče med riževimi nasadi okrog mesta, tretja pa iz Tavoja, tudi preko riževih nasadov. Tokio, 31. jan. AS. Položaj na Malajskem pol-

otoku je sedaj sledeči: Dočim so ostale postojanke vzhodnega oddelka nespremenjene, na srednjem bojišču Japonci že napadajo sovražnikove postojanke vzdolž ceste, ki veže Ayeritam s Kulalom, kjer so strle odpor v prvih angleških vrstah ter je imel sovražnik mnogo mrtvih. Tretji japonski oddelk napreduje ob železniški progi pri Sedenki, četrta pa je zasedel Kampong Apiapi in nadaljuje pohod v odseku pri Denutu.

Mikado odlikoval Decouxa

Tokio, 31. jan. AS. Japonski cesar je podelil viceadmiralu Jeanu Decouxu, guvernerju francoske Indokine, zaslužni red velikega traka vzhajajočega sonca, v priznanje zaslug za izboljšanje odnošajev med Japonsko in Indokino.

Vedno bliže Singapuru

Tokio, 31. jan. AS. Vee Malajski polotok je zdaj dejansko pod nadzorstvom japonskih sil, ki nevdržno napredujejo proti Singapuru. Od večerajšnjega popoldneva vibra japonska zastava tudi nad Apiapijem, 8 km severno od Pontiana, dočim je bil na srednjem bojišču v državi Johore zavzet Sedenak. V Singapuru so oblasti določile policijsko uro, da bi preprečile nerede med civilnim prebivalstvom, ki so se v zadnjem času zaradi napada na trdnjavo trikrat povečali. Singapur ima sedaj 3 milijone prebivalcev. V mestu so velike težave s prehrano. Japonsko letalstvo mu je prizadejalo veliko škodo, posebno v bližini štirih letališč. Pet od 20 angleških letal, ki so skušala

Hitlerjev govor ob devetletnici prevzema oblasti v Nemčiji: Leto 1942 — leto trdih bojev in velikih zmag

Berlin, 31. januarja. s. Ob večerajšnji obletnici prevzema oblasti po narodnem socializmu, je Hitler imel dolg govor. Manifestacija v Sportni palači je potekala med nepopisnim navdušenjem ogromne množice. Na odru, okrašenem z velikim srebrnim orlom med zastavami, so bili razporejeni vsi člani vlade, vodstva stranke, poveljniki oboroženih sil. SS in SA oddelkov, vsi državni namestniki, vsi gauleiterji, od tujih poslanikov pa v prvi vrsti italijanski in japonski. Navzoče je bilo tudi zastopstvo fašistovske stranke, ki se za ta jubilej mudi v Berlinu in ki ga vodi minister De Cicco. Italijanskemu poslaniku in zastopstvu so ob prihodu priredili burne manifestacije. Pozdravne besede je spregovoril gosp. minister za propagando dr. Goebbels, ki je dejal, da nihče v Nemčiji ni dvomil, da bo narodni socializem konec koncev zmagal. Nemško zaupanje je posebejleno v Hitlerjevi postavi. Pozdravil je Ducejevo in fašistovske odposlance, ki predstavljajo revolucijo, katera je, kakor nemška, pobijala plutokratsko-ljudovski red, da bi postavila novega. Ti dve revoluciji sta z bojevitim japonskim narodom zdaj stopili na bojišče, da branita življenjske koristi. Sestavljata neolčljiv sklop in skupno korakata proti zmagi.

šna podobnost z revolucijo v Nemčiji! Zdi se kakor, da bi bral zgodovino narodnega socializma! Obe državi sta zdaj združeni in se skupaj bijeta. Nemški vojniki se bijejo z italijanskimi v Severni Afriki, italijanski z nemškimi na vzhodnem bojišču, na vseh teriščih se bijejo in se bodo bili skupaj vse do končne zmage.

Tudi tretja država se je konec koncev postavila na našo stran — Japonska. Vsi ti narodi bodo združeni in rad bi vedel, kdo bo močnejši: mi ali naši nasprotniki. Kdor nima nič izgubiti, ima vse dobiti in narobe. Na kakšen dobiček naj upa Anglija, ki ima tako ogromna bogastva, da niti ne ve, kaj z nimi? Videli bomo, komu bo Previdnost dala plačilo zmage: tistemu, ki nima nič ali tistemu, ki ima vse. In če kak angleški nadškof prosí Gospoda, naj kaznuje Nemčijo s tem, da bo vrzel nanjo boljševiške tolpe, vam jaz pravim, da tega nikdar ne bo.

Nemško ljudstvo zaupa vame, kakor jaz lahko slepo računam nani. Vedelo je, da sem imel velike načrte in je bilo prepričano, da bi jih znal uresničiti. Nemško ljudstvo je lahko prepričano, da se leta 1918, ne bo nikoli več ponovilo. Ta vojna je zares vojna Evrope. V vzhodni Aziji pa se bori z nami ljudstvo, ki bi za vedno priznalo nekemu državniku voljo, do tega, da bi se poživljaval nanj.

22. junija sem izvaljal neizogibne posledice iz stvarnosti ki sem jo nad vse jasno videl. Kadar je boj neizogiben, je napad najboljša obramba. In tako je bilo z Rusijo. Tako je storila tudi Japonska.

Zatem je slavil junaštva nemških podmornic. »Bliskoviti japonski napad nam je zelo ustregel, ker nas je rešil nevdržnega položaja. Nemčija in njene zaveznice so pripravljene in sposobne spoprijeti se z vsako morebitnostjo ter biti zmagovito kos vsakemu položaju, na vseh bojiščih, od Afrike do Rusije, o čemer je dokaz zopetna osvoboditev Benghazija po generalu Rommelu, ki se je s svojimi in s hrabriimi italijanskimi vojniki v določenem trenutku sicer umaknil, potem pa zmagovito prešel v napad. In tako bo vedno in povsod tudi v bodoče.«

Pohvalil je junaštvo letalstva in nemške pehote na vzhodu. Omenil je vprašanje, pred katerim je stalo vrhovno poveljstvo ob prihodu ruske zime, vprašanje o prehodu iz razdobja ofenzivnih operacij v pozicijsko vojno. Rešitve tega vprašanja ni nalagala ruska vojska, temveč samo in edino nad vse hudi zimski mraz.

In prav zaradi tega sem v tem trenutku hotel vzeti nase celotno odgovornost za ogromno nalogo in sem prevzel vrhovno poveljstvo vojske tudi zato, da bi bil čim bliže svojim vojakom. In s tega mesta hočem zagotoviti, da se noben sovražnik up ne bo izpolnil. Najhušje je dejansko že za nami. Zima je bila veliko sovražnikovo upanje, ki pa se je podrla. V štirih mesecih smo prerinili skoraj do Leningrada in do Moskve. Pretekli so drugi štirje meseci in nasprotnik je v tem času napredoval le za nekaj kilometrov in imel pri tem ogromne izgube v ludeh in vojnih potrebščinah. V malo tednih se bo na jug vrnila pomlad in ta pomlad bo potem prišla tudi na sever. Tla se bodo nazadnje posušila in utrdila in tedaj bo naša vojska lahko obnovila velike operacije ter zadajala sovražniku smrtno udarce. Naš vojak se popolnoma zaveda svoje premoči. Prehod iz razdobja ofenzivne vojne v pozicijsko vojno se je posrečil. Kaj pomeni tistih malo kilometrov, ki so jih Sovjeti spet osvojili v primeri z ogromnimi ozemliji, ki smo jih osvojili mi in v primeri s tistimi, kar bomo že zasedli.

Vse ljudstvo je za mano. Kakšni bodo dogodki v tem letu? Ne morem povedati. Ne morem povedati, kdaj se bo vojna lahko končala. Gotovo je le, da bo leto 1942. leto velikih zmag. Imamo najmočnejšo vojsko na svetu in najmočnejše letalstvo. Sovražnik je lahko po številu močnejši, toda spomladi mu homo kos, bomo torej povsod in vedno močnejši. Kar dela zdaj Japonska, tega sploh ni mogoče oceniti. Zda nam preostaja ena sama zapoved, ki naj jo poslušamo: Biti se in zmagati! Pot bo težavna in trda, a lahko smo prepričani, da bo cilj dosežen, skratka, lahko smo kar najbolj prepričani o zmagi. Vsi morajo sodelovati za zmago naše stvari, ker je to stvar Evrope. Zato je naš oklic ta: delati in izdelovati, zlasti orožje in strelivo. To je vojna, ki jo Evropa bje ne le zase, ampak za človeštvo.

Konec govora je bil sprejet z velikanskimi manifestacijami na naslov Nemčije, Italije in Japonske.

»Messaggero« o Hitlerjevem govoru

Rim, 31. jan. AS. »Messaggero« piše, da je najvažnejša točka Hitlerjevega govora tista, ki govori o načrti sovražnosti Anglije proti Nem-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Živahno delovanje letalstva osi v Cirenajki

Vojno poročilo št. 609

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja: V Cirenajki se vzdržuje tesen stik s sovražnikom. Nadaljuje se čiščenje bojišča. Obojno letalstvo je razvijalo živahnejše delovanje: italijansko-nemško letalstvo je hudo napadalo umikajoče se sovražne enote in zbirališča motoriziranih vozil, angleško letalstvo pa je skušalo vznemirjati naše zaledje. Naša protiletalska obramba je sestrelila dve nasprotni letali. Skupine nemških letal so napadle pristanišča in letališča na Malti, kjer

so opazili, kako so se dvignili visoki plameni in gosti oblaki dima.

Na srednjem Sredozemlju je neki naš konvoj brez vsakršne izgube odbil napad nasprotnih torpednih letal, od katerih je bilo eno zadeto in je padlo v morje.

Bern, 31. jan. AS. Ves švicarski tisk na veliko piše o zavzetju Benghazija s strani Osnih čet in pravi, da se iz tega dejstva lahko sklepa na končni razvoj dogodkov. »Tribune de Lausanne« piše, da je sredozemska fronta najvažnejša v sedanji vojni in da se ne more pričakovati nobena rešitev sedanje spora pred dokončno odločitvijo na Sredozemlju.

Uspešen nemški napad pri Kursku

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev Glavni stan, 31. jan. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja: Na več mestih vzhodnega bojišča so nemške, italijanske, rumunske in slovaške čete pri obrambi pred krajevnimi sovražnimi napadi, kakor tudi pri lastnih napadih in izvidniških izpadih prizadevale nasprotniku znova težke izgube. Pri tem je bilo 19 sovražnih tankov uničenih in razrušenih večje število sovražnih utrjenih postojank. V prostoru severovzhodno od Kurska je dosegel protinapad nemških pehotnih in oklepnic edinic pod vodstvom generala Breitha po večdnevni bojih popoln uspeh. Skupine sovražnih edinic, ki so vdrle v nemško črto in ki je štela več divizij in oklepnic edinic, je bila s hudimi izgubami pobita in vržena nazaj proti vzhodu. Na morju okrog Anglije so letala v zvezi z izvidniškimi poleti napadla vojaške naprave na vzhodni obali otoka in obstreljevala železniške cile v severni Irski. V Severni Afriki delovanje izvidniških

oddelkov. V severni Cirenajki so razkropile skupine nemških bojnih stromoglavnih in rušilnih letal sovražne motorizirane enote.

Napadi nemškega letalstva na letališča in pomorska oporišča otoka Malte s ose nadaljevali noč in dan z uspehom. Državna ladjedelnica v La Valetti je bila bombardirana z rušilnimi in zažigalnimi bombami.

Berlin, 31. jan. AS. Iz vojaških virov se je davi izvedelo, da so po zasedbi Benghazija italijansko-nemške čete v vzhodnem predmestju naletele na močne zaščitnice Indijcev in Avstralcev, ki naj bi krile umik 8. angleške brigade, Indijci in Avstralci so se upirali v nadi, da jim bodo prišli na pomoč lahki angleški tanki. Te pa so napadle italijansko-nemške oklepne sile, Indijci in Avstralci pa so odvrgli orožje in se vdali. Ko so italijansko-nemške čete te nasprotnike ujele, so zasledovale bežeče tanke, jih dohitete ter jih prisilile k borbi. Med bitko je bilo uničenih mnogo tankov vrste »Mark 2« težkih 26 ton, dolgih šest in dva metra širokih, ki imajo 8 cm debel oklep ter posadko štirih mož.

Cela mestna četrt v Kopenhagenu zgorela

Stockholm, 31. jan. as. Iz Kopenhagena poročajo, da je tam izbruhnil silovit požar in je uničil celo mestno četrt v kljub velikim naporom gasilcev, da bi ga omejili.

Poziv škofa Čiriča Srbom

Budimpešta, 31. jan. as. Pravoslavni škof Čirič je v svojstvu poglavarja srbske cerkve v okliuč na srbsko ljudstvo povabil vernike, naj ne nasedajo vabam komunistične propagande in da je treba komunistem pobijati z ozirom na koristi posameznika, družine in cerkve.

Roosevelt zahteva zopet kredit

Rim, 31. jan. AS. Kakor se je izvedelo iz Washingtona predsednik Roosevelt ni zadovoljen iz že odobrenimi krediti in je zahteval v kongresu odobritev 6 milijard dolarjev za mornarico.

Madžarska se bo z vsemi silami borila proti boljševizmu

Budimpešta, 31. jan. as. Sročil je madžarski ministrski predsednik Bardossy govoril na zborovanju poslancev vladne stranke. Predsednik vlade je rekel, da morajo sedaj vsi evropski narodi na Današnji številki »Slovenca« so priložene položnice. — Vljudno prosimo vse cenjene naročnike, da se jih čimprej poslužijo.

fronto v boj in da skuša Madžarska zastaviti vse svoje sile v vojni na strani osnih sil. Treba bo premagati velike težave, toda madžarski narod ne sme manjkati v borbi, ki mora odločiti usodo civilnih narodov. Bliža se čas bojev in kakor v vseh zgodovinskih odločitvah — je rekel Bardossy — bo madžarski narod tudi sedaj dokazal svojo moč, svojo solidnost in nepremagljivo enotnost. Skupaj na je navdušeno pozdravila te izjave, kar pomeni po pisanju listov, da se bo Madžarska z vsemi svojimi silami udeležila odločilne borbe proti boljševizmu.

Nemško odlikovanje italijanskemu zboru

V vseh dosedanjih borbah se je italijanski vojak sijajno izkazal

Rim, 31. jan. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani na vzhodnem bojišču javlja, da je kapetan Kaldor, častnik za propagandno zvezo pri italijanskem ekspedicijskem zboru ter vojni dopisnik, nemškemu tisku poslal članek ob priliki odlikovanja generala Messeja, ki je prejel viteški red železnega križa.

Velja poudariti, da članek kljub treznemu nemškemu slogu osvetljuje celotno italijansko sodelovanje na vzhodnem bojišču na raznih odsekih in pri različnih nalogah, kjer so italijanski vojniki dokazali vso duhovno pripravljenost in vojaško izurjenost, ki sta bili tako bistveni odliki za dosego dosedanjih zmag.

Članek podčrtava, da je nemški vodja z odlikovanjem gener. Messeja, poveljniku italijanskega zbora, hotel prav tako nagraditi čete, ki so pod njegovim vodstvom v sedmih mesecih hudih borb na ruskih tleh dokazale, da se znajo bojevati kakor najboljši vojniki. Medtem ko se nemški zbor ob boku italijanskih divizij tolče v Severni Afriki, se italijanski zbor bori sredi nemških oddelkov na ruskem bojišču. Kakor se je nemški vojak brez težav privadil puščavskemu vojskovanju, vročemu pesku in vsem zasedbam v pustinih, pa zmagovito bije odpornega nasprotnika, tako se tudi italijanski vojak postavlja po robu kar se da zagreznim boljševiskim silam na ozemlju in v podnebju, ki so močno razlikujeta od krajev in vremena v njegovi domovini.

Mnogi nemški vojniki nikdar niso izkusili strahotne afriške vročine in muhavosti puščave, prav tako pa so v italijanskem zboru vojniki iz južnih pokrajin italijanskega polotoka, ki niso nikdar živeli v tako mrzlih krajih. Navzlic temu pa so se oboji znali prilagoditi izrednim okolnostim ter dosegli bajna junaštva, ki bodo nekoč popisana kot najbolj slavne strani v zgodovini te vojne.

Poleti smo prvič bili prič, kako je italijanski zbor sodeloval pri zmagah ob Bugu.

Zopet ga srečamo pri Kijevu in ob Dnjepru, ko v silnih protinapadih odbija ruske sile in jih poganja v beg. V nadaljnjih sijajnih borbah je ujel 10.000 Rusov in zaplenil ogromno orožja. Potem se je udeležil bitke ob Azovskem morju in zasedanja doneške kotline. Pri osvojevanju važnih industrijskih naprav, železnih prog in križišč, je dokazal vso veljavno svojih sposobnosti v bojih s Sovjeti, ki so se skrajno trdovratno branili. Vsak kup premoga, vsak zid je moral nasprotniku iztrgati, toda Rusi niso mogli kljubovati italijanskemu vojak.

Decembra je bilo treba osvojeno zemljo urediti in braniti pred številnimi močnejšimi sovjetskimi silami, ki so se zaman zaganjale v obrambne postojanke junaških italijanskih vojakov.

Še na bojični tlan so petkrat močnejše ruske sile navalile na neko italijansko divizijo, a ta jih je v sijajnem protinapadu docela razpršila.

V pekočem poletnem soncu, v nalivih in po blatu, v visokih snežnih zametih, v ledu in mrazu, ki gre do 42 stopinj pod ničlo, se hrabri italijanski vojak ne samo bori za osvojene postojanke, marveč še dalje odvzema Rusom nove dežele in mesta ter mu zadaja krvave izgube. Naj bo iz Sardinije, Sicilije, Pulije, Rima, iz Lombardije ali Piemonta, italijanski vojak vedno dokazuje kar najsijajnejše vojaške vrline; naj bo s severa ali z juga, italijanski vojak daje pričevanje o visoki duhovni pripravljenosti, ki izvira iz narodne strjenosti, okrepjene po fašistični vladi.

Slovita ruska zima bo kmalu pri kraju. Ni več daleč trenutek, ko se bo spet začela ofenziva. Tedaj bo italijanski ekspedicijski zbor spet planil na noge z onim starim vzlikom: »Vedno naprej!« ter v ramo ob rami z nemškimi četami boljševisizmu zadal smrtni udarec.

Gospodarstvo

Vodenje registra o prejemu in oddaji tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve

Po predpisih o porazdeljevanju tekstilnih izdelkov, obutve in oblačilnih predmetov morajo vsi proizvajalci teh predmetov voditi register prejema in oddaje tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve. V ta register se vpisujejo vse dobave racioniranih izdelkov trgovcem detajlistom in grosistom, kakor tudi oddaje teh predmetov v nadaljnje predelovanje n. pr. za konfekcioniranje, v kolikor se isto ne vrši neposredno za potrošnika.

Opozarjajo se interesi, da je register natisnjen ter se lahko nabavi pri Združenju industrije in obrtnikov Ljubljanske pokrajine, Beethovnova ulica 10.

Italijansko-hrvatska pogajanja

V nedeljo je prispela v Rim hrvatska delegacija za trgovinske pogodbe, katero vodi ministar dr. Košak in inž. Frkovič. V ponedeljek pa se je začela prva seja mešanega italijansko-hrvatskega odbora. Računajo, da bodo pogajanja trajala ves teden.

V teku tedna je sprejel voditelja hrvatske delegacije, finančnega ministra dr. Vladimira Košaka, tudi Duce.

Italijanske železniške zveze s jugovzhodom. Nedavno je bila v Budimpešti prometna konferenca, na kateri so bile zastopane vse jugo-

vzhodne železniške uprave. Predvsem je bilo sklenjeno, da se odpre dne 1. aprila železniški promet med Italijo in Romunijo preko Madžarske, Hrvaške, Nemčije in Srbije. Pričakovati je, da se bodo v kratkem začela tudi pogajanja za direktno železniško zvezo Italija-Albanija preko Hrvaške.

Italijansko-turške kompenzacije. Na osnovi nedavno zaključene kompenzacijske pogodbe med Italijo in Nemčijo bo Turčija izvažala do vrednosti 1,5 milij. turških funtov mesa in rib, v zameno pa bo Italija dobavila papir, farmacevtske proizvode, kemikalije, barvila, steklenino, plutovino itd. Izven tega pa bo dovoljeno izvoziti do 250.000 turških funtov ribjih konzerv za odplačilo turških dolgov v kliringu napram Italiji.

Credito Italiano v Dalmaciji. Dalmatinska eskontna banka, ki spada v interesno sfero Credito Italiano, zvišuje glavnico od 2,5 milij. lir na 10 milij. lir. To zvišanje kapitala bo služilo za povečanje obsega poslov. Banka ima že podružnice v Zadru, Šibeniku, Splitu in Dubrovniku, odprla pa je tudi že podružnico na Korčuli, namerava pa v kratkem ustanoviti tudi podružnico v Kotoru.

Tvorba kapitala pri nemških hranilnicah. Višina novega kapitala pri nemških hranilnicah za lansko leto je cenjena na 11 milijard mark.

Racioniranje sladkorja v Ameriki. Do sedaj je Severna Amerika veljala za državo, kjer vlada obilica sladkorja, sedaj pa prihajajo vesti o racioniranju sladkorja v Združenih državah. To je potrebno zaradi prenehanja dovozov s Filipinov, tudi so ogroženi dovozi sladkorja s Havajskih otokov, tako da je Amerika navezana na nase.

Sport

Spet dunajska enajstorica proti Svici

Ves januar je potekel brez večjih dogodkov na belem polju. Tudi jutrišnji športni spored je takšen, da ne bomo pričakovali poročil z belih poljan, pač pa bo več zanimivih nogometnih tekem. Zanimanje športne javnosti bo osredotočeno na potek mednarodne tekme na Dunaju. Igrali bosta švicarska in nemška reprezentanca. Po dosedanjih izidih sta si moštvi precej enakovredni, čeprav je treba priznati prednost Nemcem. Lansko leto sta imeli obe enajstorici dvoje srečanj. V Stuttgartu so zmagali Nemci s 4:2, pri povrniti tekmi v Bernu pa so podlegli z 1:2.

Letos je otvorila mednarodno sezono Herbergerjeva enajstorica z zmago v Zagrebu. Staro načelo v nogometu je, da po zmagi ni dobro spreminjati moštva. Tako bo poslal Herberger na igrišče v dunajskem Pratru večino iste igralce, kot jih je imel v Zagrebu. To bodo skoraj sami Dunajčani, vloga vratarja pa bo igral preizkušeni Berlinčan Jahn. O postavi Švicarjev smo poročali že včeraj. Švicarji, ki so doživeli v zadnjem času dva poraza proti Španiji in Portugalski, so svojo enajstorico precej spremenili in bodo za Nemece, čeprav na tujem igrišču, vsekakor trd oreh.

V italijanskem državnem prvenstvu bodo odigrali jutri petnajsto kolo. V razredu najboljših bodo na sporedu sledeča srečanja: Bologna: Bologna - Juventus; Napoli: Napoli - Genova; Modena: Modena - Roma; Livorno: Livorno - Milano; Milano: Ambrosiana - Atalanta; Roma: Lazio - Venezia; Genova: Liguria - Triestina; Torino: Torino - Fiorentina.

V Celovcu vodijo Norvežani

Drsalni teden v Celovcu zaključujejo z mednarodnim dvojemcem v hitrosnem drsanju med Norveško in Nemčijo. Doslej so bili znani sledeči izidi:

Hitro drsanje na 500 m: Zmagal je svetovni rekorder Norvežan Egnestangen v času 44,1 sek. Berlinčan Egerländer je zaostal za 100 m. Tudi naslednja mesta so si priborili Norvežani. Nem-

Nov uspeh tenorista Gostiča na Dunaju. Naš rojak, tenorist Gostič, je kot član hrvatskega državnega gledališča v Zagrebu te dni zopet gostoval na Dunaju. Nastopil je v operi »Carmen« ter je doživel še večji uspeh, kakor zadnjič. Istočasno sta z Gostičem gostovala na Dunaju člana hrvatske opere baritonist Župan in mezzosopran Anka Jelačić, ki sta istokot žela veliko priznanje za svoje dovršeno odpete vloge.

Namesto »Putnik« — »Croatia-Put«. Hrvatska vlada je te dni izdala uredbu s potrebnimi pravilnikom, s katero je za hrvatsko državno področje ustanovila namesto prejšnjega »Putnik« hrvatsko državno podjetje »Croatia-Put«.

Hrvatski pesniki in pisatelji se pripravljajo na daljše potovanje po Bolgariji, kjer bodo na večih krajih čitali svoja dela.

Stanje hrvatskega zadrugištva. Po najnovejših podatkih, ki jih je zbral zadrugi delavec inž. Varga, je bilo konec maja lanskega leta na sedanjem hrvatskem državnem področju 3041 zadrugi. Od tega številca je bilo 1473 kreditnih, 657 konzumnih, 273 kmetijsko proizvodnih, 63 ribarskih, 238 zadrug za zavarovanje živine, 149 živinorejskih, 85 obrtnih in delavskih proizvodnih zadrug, 9 tiskarskih, 17 stanovanjskih in stavbnih, 11 električnih, 17 zadrugišnih domov, 11 zadrug za zavarovanje ljudi in 88 drugih zadrug.

Skrajšan ponk na hrvatskem vseučilišču. Hrvatska vlada je objavila zakonsko odredbo o skrajšanju učne dobe na hrvatskem vseučilišču. Po tej odredbi lahko prosvetni minister na predlog fakultetskega sveta odredi, da se zaradi skrajšanja učne dobe na posameznih fakultetah uvedejo namesto dosedanjih dveh semestrov tri tromesečja. Sprejem v hrvatsko državno službo. V hrvatsko drž. službo je bil sprejet dr. Ante Odlič in postavljen za finančnega nadsvetnika v finančnem ministristvu.

Zgodovina Bosne in Heregovine. Hrvatsko kulturno društvo »Napredak« bo izdalo obširno zgodovino Bosne in Heregovine. Prvi zvezek te zgodovine bo izšel prihodnje dni ter bo obsegal razdobje od najstarejših časov do razpada bosanskega kraljestva leta 1463.

Restanek hrvatskega sabora. V zvezi z obnovitvijo hrvatskega sabora, poroča belgrajska »Donaue Zeitung«, da se bo sabor sestel že v prvi polovici letošnjega leta. Prva seja bo v Zagrebu, pozneje bodo pa seje tudi v ostalih hrvatskih mestih. Hitler je dobil svoj trg v Osijeku. Osiješka mestna občina je sklenila dati ime najlepšemu trgu v mestu »Trg Adolfa Hitlerja«. Svoj trg v Osijeku je dobil tudi maršal Göring.

Z vsega sveta

Kanada

Radijska postaja

v Montrealu je objavila, da je bil torpediran kanadski parnik »Lady Hawkins« (8.000 ton). S parnikom so se vozilo 321 oseb, rešili pa so jih samo 71.

Finska

Velike tolpe volkov

pridrlje v pokrajine finske Laponske. Prebivalstvo ne pomeni, da bi tolpe volkov pozimi bile kdaj prišle v te kraje v tako velikem številu. Volkovi so silno sestradani in zato zelo nevarni.

Romunija

Romunska policija

je aretirala 150 oseb, ker njihovo obnašanje ni bilo v skladu s dolžnostmi vojnega časa. Uradno poročilo o teh aretacijah pravi, da obnašanje teh oseb ni bilo v skladu s sedanjo politiko romunske vlade.

Bolgarija

Bolgarski listi

pišejo, da je bilo v letu 1941 opravljenih 1700 novih javnih del in sicer za skupno 1,1 milijardo levov. Začeli pa so graditi 11 novih cest in tri železniške proge, da bi železniško mrežo v starih krajih povežali z železniško mrežo na novem ozemlju. Proračun za železnice in za dela v pristaniščih določa za leto 1942 tri in pol milijarde novov.

Združene države

Zunanje ministrstvo

je objavilo, da je sedaj interniranih v Združenih državah 761 Japonec in sicer je od tega 204 oseb tistih, ki so bili člani japonskega veleposlaništva v Washingtonu ali pa nameščenci japonskih konzulatov.

Anglija

88 japonskih državljanov

med temi pet japonskih častnikov, je bilo interniranih na otoku Man med Anglijo in Irsko. Vsega skupaj je v Angliji interniranih nad 500 japonskih državljanov.

Pokrajinski Dopolavoro objavlja

Izkaznica Dopolavora, katera se lahko dobi na Pokrajinskem sedežu v Ljubljani, Tabor 13, se lahko dvigne samo proti plačilu 2,50 Lir.

Nobena druga članarina, v sedanje in prihodnje ni potrebna za včlanjenje v Dopolavoro. Pripominjamo, da daje izkaznica Dopolavora pravico do 30% popusta pri kinematografskih in gledaliških predstavah ter da je vsak član Dopolavora zavarovan v slučaju nesreče ob priliki slavnosti, ki jih prireja Pokrajinski Dopolavoro ali od njega odvisna društva.

(Nadaljevanje s 1. strani)

čiji brez ozira na politični režim. London pa danes proglašča, da vojna ni naperjena proti nemškemu ljudstvu, ampak proti totalitarnemu režimu. Hitler pa je ugotovil, da se je pokazalo angleško sovrastvo proti Nemčiji tudi leta 1914, ko je bila Nemčija pod monarhistično in parlamentarno vlado, ter se je kazalo takoj po Versailles, ko so bili v Nemčiji na vladi ljudje različnih političnih nazorov. Ta Hitlerjeva ugotovitev je podrla umetno ideologijo, ki se širi zdaj iz Londona, zdaj iz Washingtona, kjer se govori o obrambi kršč. civilizacije proti totalitarni ideologiji in o borbi dobrega duha proti zlemu duhu, do čim bogataši hvalijo boljševisem in angleški škof je blagoslovljavo orožje sovrastnikov bojišč. Resnica je, dodaja »Messaggero«, da je Anglija ostala zvesta hegemoniji in skuša s pomočjo Washingtona podaljšati svojo nadvlado, slonečo na delitvi in evropski neslogi. Zato je London vedno odklanjal zvezo z Berlinom in enako delal tudi za časa abesinske vojne.

Odmev v nemških listih

Berlin, 31. jan. as. V nemških listih je najbolj odjeknila Hitlerjeva gotovost v končno zmago. »Börsen Zeitung« imenuje ta govor apel za neomajno nadaljevanje borbe, ki bo po trdih žrtvah venčana z gotovo zmago. »Völkischer Beobachter« podčrtava Hitlerjevo zadržitev, da v Nemčiji nikdar ne bo zavladal boljševisem in da skupna usoda nezdružljivo veže na vojaškem polju Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Novo žrtve »partizanskega« nasilja

Ljubljana, 31. januarja

Komunisti in temni elementi, ki pripadajo gibanju, katero skuša po naši deželi zasejati nered, prelivati kri in povzročati bedo, nadaljujejo s svojimi zločini nad Slovenci. Morilci Slovencev so ubili 24. januarja v Šiški Ivana Novaka, ker so ga obdolžili, da je izdajalec; 28. januarja so na neki obrobni ljubljanski cesti ubili orožniškega poveljnika Leniča, ter 29. januarja na Sarajevski cesti brivca Franca Rožiča. Toda seznam teh žalostnih žrtev še ni končan. Zločinci, ki so se izdajali za agente slovenske policije, so se pojavili 23. januarja jutraj na stanovanju bivšega častnika južnoslovenske vojske, Franca Brusa. Ka so ga zagledali, so nanj oddali štiri strele iz samokresa in ga težko ranili. In prav ti zločinci, Slovenci, so tisti, ki govore o vaši bodočnosti. Če bodo tako nadaljevali, bo edina bodočnost Slovencev na pokopališču.

Iz Srbije

Uredba o financiranju okrožij. Srbska vlada je izdala uredbu o financiranju okrožij, o ureditvi njihove finančne službe in o likvidaciji banovin. Po tej uredbi morajo bivše banovine na srbskem področju zaključiti finančno poslovanje po dosedanjih svojih proračunih na dan 31. marca 1942. Financiranje za mesec januar se vrši iz dvanajstine preteklega banovinskega proračuna. Računsko razdobje za to odobreno dvanajstino trajajo do konca meseca februarja t. l. Tedaj mora finančni oddelek bivše banke uprave izdelati zaključni račun. Čas od 1. februarja do 30. aprila predstavlja posebno razdobje za financiranje novo ustanovljenih okrožij. Tu postane naredbodajalec že okrožno načelnik. Po tej uredbi bo sprejeto v okrožno službo tudi dosedanje banovinsko uradništvo. Prevedbo bodo izvršili posamezni resorni ministri najpozneje do 15. februarja. Uradnike, ki ne bi bili prevzeti v okrožno službo, bo sprejel resorni minister v državno službo, ali jih bo pa upokojil. Če za njihov sprejem v državno službo ne bi bilo razpoložljivih kreditov, bodo dobivali podporo. Za izvrševanje finančno upravne oblasti na srbskem področju obstoja pet finančnih ravateljstev: podonavsko v Beogradu za belgrajsko in požarevaško okrožje, šumadijsko v Kragujevcu za kragujevaško, kraljevaško, moravska, kruševaško in mitroviško okrožje, drinsko v Valjevu za valjevaško, šabačko in užičko okrožje, moravsko v Nišu za niško, zaječarsko in leskovsko okrožje ter banatsko finančno ravateljstvo v Petrogradu za banatsko okrožje.

Novoletne nagrade v duhu sedanjega časa. Občina v Kruševu je vsem svojim siromašnim meščanom, ki nimajo mesečnih dohodkov nad tisoč dvesto dinarjev dala za novo leto po en kruh in 10 kg krompirja.

Brezplačen zdravniški pregled v Kruševu imajo pri tamošnjih dva zdravniških vsi člani družin, katerih redniki so v vojnem ujetništvu.

V zaječarskem okraju je lansko leto lucerna zelo dobro obrodila. Vse odvisne zaloge je kupila Nemčija po ceni 30—35 dinarjev.

Zamenjava starega sveta z novim. Za pravoslavne praznike je srbsko časopisje objavilo tudi božično voščilo srbskega ministrskega predsednika vsem Srbom in Srbinjкам. V svojem pozdravu šef srbske vlade govori o nesreči, ki je zadela srbski narod in ki je danes ni več. Na to svojo zmago so Srbi ponosni, ker je tudi kapital, s katerim bodo Srbi lahko vstopili v novo Evropo. Nadalje je dejal, da se danes vrši tako v Evropi, kakor tudi v Srbiji zamenjava starega z novim. Staro je po Nedičevi izjavi prineslo samo nesrečo. Novo — t. j. nova generacija, ki se zbira okoli sedanje vlade in v Ljutičevem pokretu, mora srbskemu narodu priboriti zopet to, kar je izgubil: dostojno mesto v Evropi. Voditelji te nove generacije morajo vedno delati za dobrobit celote ter morajo predvsem opozoriti interese srbstva.

Iz Hrvatske

Ustanavljanje šerijatskih sodišč. V Varešu in Tesliću so ustanovili nova šerijatska sodišča.

Perutnina na zagrebškem trgu. Zagrebška občina je dala v razprodajo na zagrebških trgih 40 tisoč kg perutnine. Prodajali so jo povsod po 70 kun kg.

Zagreb je imel lansko leto 246 požarov, ki so jih morali gasiti mestni gasilci.

Zagrebška občina je dala napraviti iz svojih sredstev 1000 parov toplega spodnjega perila in 1000 brisač za hrvatske domobrance in ustaše.

V Borovem se je pričel že tretji tečaj šole, ki jo ima v tem kraju ustaška mladina.

ški vrvak Bieser se je dobro držal in je zaostal za mladim Norvežanom Berntsenom le za pičlo razliko.

Tudi v drsanju na 1500 m so Norvežani uveljavili svojo premoč. Zmagal je Egnestangen v času 2:26,9; drugi pa je bil njegov rojak Hodt z 2:30. Po prvih točkah mednarodnega tekmovanja so dosegli Norvežani 52 točk, Nemci pa 22. O tekmovanju na 1000 in 5000 m še nimamo poročil.

Boksar Hoff, zmagovalec na evropskem prvenstvu v Breslavi, je prejel zlato kolajno mesta Oldenburga kot priznanje za zasluge v športnem udejstvovanju.

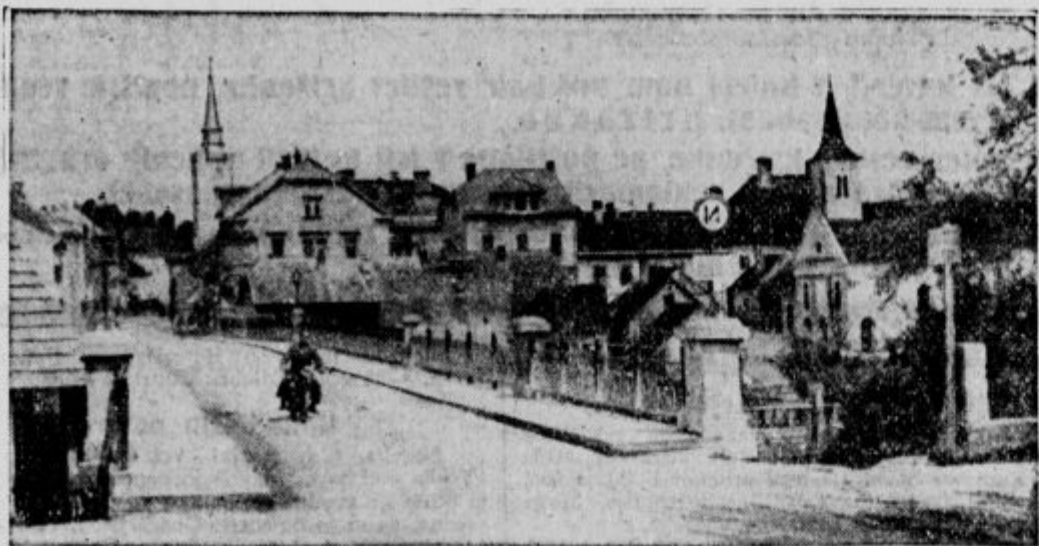
Na Sliemenu bodo imeli v nedeljo smučarske propagandne tekme, katerih se bodo udeležili hrvatski športniki, ustaši in vojniki.

Na Kodeljevem so začeli s turnirjem namiznega tenisa

Danes popoldne so začeli na Kodeljevem s turnirjem namiznega tenisa, katerega prireja SK Mladika. S turnirjem, na katerem sodelujejo samo moštva, bodo nadaljevali v nedeljo in ponedeljek. Sodelujejo moštva Slavije, Korotana, Mladike in Hermes.

<h3>Vajenci</h3> <p>Mizarskega vajenca sprejemem. — Mizarstvo Zajc Viktor, Gnidovčeva ul. 5, Ljubljana. v</p> <p>Vajenca krepkega, sprejemem za strojarsko obrt. Babnik Franc, usnarj, Zg. Koselj 33, p. D. M. Polje. v</p> <p>Vajenca sprejemem takoj. Janežič, plekarstvo, sobo- in črko-slikarstvo, Ljubljana — Tyrševa cesta 66. v</p> <p>Vajenko za modistko, sprejemem. »CHIC«, M. Peteln, Wolfova 3, Ljubljana. v</p> <p>Vajenka išče kakršno koli mesto kjer koli. Hrana in stanovanje v hiši. Zavodnik Matilda, St. Vid pri Stični št. 68. v</p> <p>Modni salon Tavčar Hilraka ulica 12, sprejme krojaško vajenko. Istotam naprodaj pogrezljivih silvalni stroj. v</p> <p>Vajenca za kolarsko obrt sprejemem. Selan J., Dobrunje. v</p>	<h3>Posestva</h3> <p>Vinograd Takoj se proda manjši vinograd z zidanico, 20 minut od postaje Straža. — Polzve se v podružnici »Slov.« Novo mesto. p</p> <p>Stavbišče na prometnem kraju v Novem mestu naprodaj. — Pojasnila daje Turk, Ljubljanska št. 6, Novo mesto. p</p> <p>Dve parceli gozda zaraščenege z mladim bukovim in hrastovim drevjem prodam v St. Lovrencu na Dolenskem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 674. (p</p> <p>Lepo parcelo prodam v Spod. Šiški. — Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« št. 818. p</p>
<h3>Objave</h3> <p>Javna dražba najdenih predmetov bo 4. febr. ob 9 dopoldne na postaji Ljubljana.</p> <p>Dvignite odgovor »Bodoča sreča« št. 256 v upravi »Slovenca«. r</p>	
<h2>Restavracija in hotel »Bellevue«</h2> <p>od danes, 1. februarja, zopet redno odprta. Priporoča se — P. in K. Šterk.</p>	
<h3>Zahvala</h3> <p>Vsem, ki so našega draga TONETA spremili na zadnji poti — <i>tisočkrat hvala!</i> Veliko zahvalo izrekamo cerkniški duhovščini, pevcom in vsem številnim darovalcem cvetja. Hvala vsem, ki so nas v teh težkih dneh tolažili in nam sicer pomagali. Posebna hvala onim, ki so se trudili, da je bil naš Tone prepeljan domov. Naša srčna zahvala vsem in vsakemu posebej. — <i>Cerknica</i>, 30. jan. 1942. Zaljučič MELETOVI.</p>	

Črnomelj - središče Bele Krajine

Novo mesto, januarja.

Če te pot zanese v najzanimivejši del naše pokrajine, v toliko opevano, pa istočasno toliko neznano Belo Krajino, prav gotovo ne boš pozabil obiskati tudi Črnomlja, ki je danes upravno in gospodarsko središče Bele Krajine in si je v tekmi s starejši in nekdanji imenitnejšo Metliko znal priboriti prvo mesto v tej tako pestri deželici, ki bi zaradi svojih posebnosti pač zaslužila več pozornosti, kakor so ji doslej izkazovali naši izletniki, ki jih je pot včasih rajši zanesla v zbučnac letovišča, kakor pa v pristno domače belokrajinske kotičke.

Ko s črnomeljske postaje kreneš proti središču mesta, te vrsta nanovo zgrajenih hiš prepriča, da si prišel v mesto, ki živi in dela in ki hrani v sebi toliko sil, da mu je zagotovljena bodočnost in razvoj, kakršnega druga dolenska mesta nikakor ne morejo pričakovati, razen če bi nastopili činitelji, ki so nam sedaj še neznan in ki bi mogli ta mesta pognati k novemu razvoju. Pogled na stari črnomeljski grad in na komendo nemškega viteškega reda, ki se ti bo nudil ob prihodu v središče tega ličnega dolenskega mesteca, pa te bo tudi opozoril, da je Črnomelj že staro mesto, ki se je nekdanj moglo ponasati s slavo, ki je segala tudi preko ozkih domačih meja in segala daleč po evropskih dezelah.

Nekaj iz črnomeljske zgodovine

Kakor vsem drugim dolenskimi mestom, je tudi Črnomlju na prvi pogled videti, da je nekoli moral izvrševati važne vojaške obrambne naloge, zaradi katerih so ga zgradili v dokaj strmem okljuku med Lahinjo in Dobljčico in ga tako močno utrdili, da mu Turki nikdar niso mogli do živga. Prvič v zgodovini se črnomeljska naselbina okoli starega gradu črnomeljskih gospodov imenuje v neki listini iz leta 1228. Petdeset let pozneje ga najdene listine imenujejo že trg, leta 1407 pa viri že poročajo o črnomeljskem mestu z velikimi mestnimi pravicami. Prvi njegovi gospodarji so bili Črnomeljski gospodje, okoli 1280 pa so mu zagospodarili Goriški grofje, l. 1374 pa je postal last Habsburžanov. Svetu je Črnomelj postal znan l. 1408, ko so ga prvič napadli Turki, ki so pozneje še večkrat pridli pred njegovo obzidje, vendar ga zaradi močnih obrambnih naprav nikdar niso mogli zavzeti. Vkljub neštetim turškim napadom se je Črnomelj lepo razvijal in postal kmalu važno gospodarsko, zlasti pa vojaško središče, kjer sta cvetela trgovina in obrt. Cesar niso zmogli Turki, da bi namreč zavrlj razvoj črnomeljskega mesta, je storila zgraditev Karlovca, ki je prevzel nase vse vojaške naloge, ki so jih poleg Črnomlja dotlej izvrševala vsa naša dolenska mesta, in z njimi seveda tudi vse dobičkanosne trgovske posle, ki so dotlej polnili žepo dolenskijh meščanov. Enak udarec kakor zgraditev Karlovca je za Črnomelj bila tudi ustanovitev Vojne krajine, ki je od mesta odmaknila vojaško življenje, ki je mestnemu prebivalstvu prinašalo lepe dohodke, in zaradi katere je mesto začelo hirati in nazadovati. L. 1655 je velik požar docela izžepal mesto, ki je moralo čakati vse do najnovejših dni, da je zopet začelo rasti in lepšo živeti.

Zgodovinsko najznamenitejši so za Črnomelj bili turški časi, ki so njegovo ime kot odlične obrambne postojanke proti Turkom poneli daleč po krščanskem svetu in ki so vzbudili pozornost tudi pri rimskem papežu, ki je zaradi preteče turške nevarnosti, ki je ogradila vso Evropo vsem borbem, ki so se ob črnomeljskih obzidjih borili proti Turkom podelil posebne odpustke. Za razvoj Črnomlja pa je pomembna tudi francoska doba, v kateri je Črnomelj postal znan po bitki, ki se je odigrala 12. oktobra l. 1809 v njegovi neposredni bližini, in ki je Francoze prisilila, da so se za nekaj dni umaknili iz Črnomlja. Za časa Ilirije je Črnomelj bil sedež kantona novomeškega distrikta in s tem že takrat dobil pramoč nad Metliko ki mu je bila nevarna tekmovalka in tako postal politično-upravno in sčasoma tudi gospodarsko središče Bele Krajine, kar mu je omogočilo dosedanj procvit in kar mu jamči za bodoči razvoj.

Črnomelj je danes lepo in razvijajoče se mesto

Številne nanovo zgrajene hiše, lična urejenost, zlasti pa živahen promet, ki se na črnomeljsko železniško postajo steka iz skoraj dveh tretjin Bele Krajine, ki kupuje in prodaja preko tega svojega naravnega gospodarskega središča, pričajo o živahnem življenju in razvoju tega mesta. Že ta osrednja lega v razmeroma bogati deželici, daje Črnomlju nešteto prilik in možnosti za vedno močnejši gospodarski razvoj ki bo še močnejši, ko bo enkrat iz njega stekla železnica preko Bele Krajine do Vrbovskega in bo z njo dobil krajšo zvezo z Jadran. morjem. Gospodarsko življenje Črnomlja in njegov razvoj pa nikakor nista odvisna le od njegove gospodarsko-posredovalne vloge, ki jo izvršuje za velik del Bele Krajine. Življenje si je znal zagotoviti namreč tudi z lastno industrijo, ki jo je znal privabiti, močna opora njegovemu življenju pa je zlasti tudi premovalnik v Kanizariji, le 3 km oddaljen od mesta, in ki je ponovno začel obratovati l. 1930 kot last g. Jakila iz St. Janža ter zaposluje danes okoli 100 ljudi. Značilni za Črnomelj so mnogostevilni mlini, katerih pojav si je mo-

goče razlagati le tako, da v daljnem črnomeljskem okolišu primanjkuje vodne sile, ki bi gnala majhne kmečke mlina, ki jih nadomeščajo številni črnomeljski, ki so z vodno silo dobro oskrbljeni. Močan činitelj črnomeljskega gospodarskega življenja je tudi livarna, ki pa je meseca oktobra lanskega leta obratovanje začelo ukinita. S svojimi tipalkami je Črnomelj segel tudi v predele Kočevskega, odkoder vodi v mesto gozdna železnica iz Turjačanovih gozdov, iz katerih se tako Črnomelj šlo v svet že mnogo dragocenega kočevskega lesa.

Zaradi razmeroma lepih dohodkov, ki jih Črnomlju prinaša gospodarsko-posredovalna vloga, ki jo vršijo za svoje veliko zaledje njegova industrija in dokaj razvita mestna trgovina ter obrt, si je mesto moglo dati lepo in vabljivo zunanje lice, ki daje Črnomlju sloves najprijaznejšega in najlepšega mesteca, ki ga Dolenjska premore. Zato pa je Črnomelj tudi kaj primerno in prijetno letovišče in izletniško mesto, ki ima v svoji neposredni bližini obilo izletniških točk s prirodnimi in zgodovinskimi zanimivostmi, med katerimi naj imenujemo le eno najmočnejših letoviščarskih postojank na Dolenjskem, grad Krupo, Pobrežje, Preloko, Rožanec z Mitrovim templjem in Hajduško jamo pri Trubačah.

Pogled v bodočnost

Črnomeljčani so si znali svoje mesto lepo urediti in mu dati vse, kar je potrebno za prijetno življenje in za lep razvoj. Mestno zunanost so olepšali, oskrbeli so se z dovoljno električno pogonsko silo in z razsvetljavo. Trenutno so Črnomeljčani najbolj v zadregi za

vodo. Svoj vodovod so si meščani omislili že pred dolgim časom, zato jim pa vodovod sedaj dela velike preglavice. V svoji veliki širokogrudnosti in v prepričanju, da razvoj ne bo šel tako hitro naprej, so namreč vsem ob glavnem vodu, ki vodi iz več kilometrov oddaljenega Blatnika, dovolili, da smejo svoje vodnjake priključiti na ta vod. Sedaj, ko se je Črnomelj razvil in bo sam porabil neprimerno več vode se pa pošteno čuti zadržega.

Čeprav so Črnomeljčani kar dobro oskrbljeni z vsem potrebnim, imajo tudi svoje želje, med katerimi je poleg boljšega vodovoda tudi manjša bolnišnica. Novo mesto, tako trdijo, s svojima dvema bolnišnicama je daleč črnomeljsko zaledje pa je veliko in zato z mestom vred želi, da bi Črnomelj dobil bolnišnico, da vsaj zaradi lažjih in skrajno nujnih primerov ne bi bilo treba hoditi v oddaljeno Novo mesto. Pa je Črnomeljčanom mnogo tudi do velikega Črnomlja. Gre za priključitev okoliških vasi ali »predmestij« k mestu, kar se bo prej ali slej vsekakor zgodilo. Zato bi pa tudi bilo najboljšje, da vsi, meščani in okoličani, kmalu izrečejo svoj »dax in tako spravijo z dnevnega reda vprašanje, ki bi sicer že v bližnji bodočnosti utegnlo zavirati razvoj ne samo mesta, marveč tudi okoliških krajev, ki se tesno držijo mesta in vsekakor spadajo v sklop »velikega Črnomlja«.

Drobne zanimivosti

Tudi šport mora upoštevati navade pobožnih Indijcev in zato športniki pri nogometnih tekmah ne smejo uporabljati žoge iz kravice kože.

Vse rastline, ki jih lahko opazujemo in ogledujemo po posameznih muzejih, so namočene v posebni raztopini sublimata. Vodstva muzejev jih na ta način zavarujejo pred raznimi žuželkami in ostalim mrčesom, da jih ne prihaja razjedat in uničevati.

Kanibalizem med živalmi ni redek. Toda živali iste vrste se žro med seboj samo v skrajni potrebi. Med ribami pa ščuke in postrvi žro in uničujejo svoje vrstnice brez dejanske potrebe in razloga.

Tatarski dvorjanik mora na dvor nositi s seboj vedno pljuvalnik. Poleg tega pa tudi par škornjev, ki jih obuje preden prestopi prag dvora.

Karamohe, neko južnoafriško pleme, nosi dolge lase. S tujimi lasmi spletoje tudi svoje in jih okrajujejo še z rdečo olivico. Okrae jih pa tako, da v laseh napravijo žepu podobno odprtino, v katero potem spravljajo svoje stvari.

Jezik kot žlica

Precej ptic ima razklane jezike. Jezik neke vrste ameriških senic je razklan celo na štiri dele. Vse te delce omenjena senica pri uživanju hrane združi in jih uporablja kot žličko, s katero krade jajčka in ličinke raznemu mrčesju.

»Marija z Det-tom«, delo akad. kip. Fr. Gorseta, ki pripravlja večjo razstavo svojih del.

Tridnevnice

bodo spet pripravljane na prvi petek v februarju. Čas, ob katerem se bodo vršile, boste izvedeli pri oznanilih današnjih nedeljo. V ljubljanskih cerkvah se bodo vršile v ta namen večerne pobožnosti dne 3., 4. in 5. februarja v času, kakor sledi: stolnica: ob 7, pri frančiškanih: četrti na 7; sv. Peter: ob 7; sv. Jakob: ob 6; Trnovo: ob pol 7; sv. Ciril in Metod: ob pol 7; cerkev Srca Jezusovega: ob pol 7; urušilinke: ob pol 5; Rakovnik: ob 6 in 7; Kodeljevo: ob 6; Moste — sv. Družina: ob pol 7; Šiška: ob pol 7; Vič: ob 6; sv. Jožef: ob 6.

Prilika za sv. spoved bo vsi tri dni, zjutraj in zvečer, pred in po pobožnosti. Šolska mladina opravi spoved po navodilih svojih gg. katechetov. Pripr. odbor 9 p. p.

Pismo staršem za svečnico

Res ne vem, ali imam še pravico pisati Vam, ko pa je Vaše otroke zopet sprejela v svoje varstvo šola in naložila na njihove mlade rame mnogo knjig in zvezkov, mnogo nalog in beril.

Tako nezaupen do sole res nisem, dasi razumem vaše strahove, saj so le izraz slabih skušenj. Mnogi dobro vedo, da bodo dajali težak odgovor pred Bogom za zgled in besedo, ki so jo namenili mladim dušam. Mnogi tega res tudi ne vedo ali boli, nočejo vedeti. Bog pomagaj. Če bi zase odgovarjali, bi človek še dejal: kakor so si postlali, tako bodo spali. Toda tu je v igri neki tretji in to so vaši otroci. Zadeva je kaj resna, priznam in skrbi me...

Vendar pa le vztrajam na trditvi, da šola kot taka ni tako zelo kriva kakor Vi mislite. Tam pa, sami boste radi priznali, šola mnogo ne more. Tu morete Vi domači mnogo več, in ker morete, morate. Slabe vplive družbe, s katero morda vaš sin ali hči pride v stik, ste dolžni sproti odstranjevati in ozdravljati, sicer se pošast zagriže v vse kote človeškega srca in težko jo bo potem spravljati ven. Kako ji je ime? Sedem poglavitnih grehov mogoče. Najbrže. Ej, človeško srce je čudna stvar!

Nekoč sem slišal pokojnega kanonika dr. Opeka v stolnici govoriti o svečnici. Pripovedoval je o lepi stari navadi, ki jo je imela njegova mati na Vrhniki za ta praznik. Vzela je zjutraj po maši blagoslovljeno svečico, potem pa je z njo obsevtila vsakega otroka okrog glave: k očem, ušesom in

ustom jo je prislonila, potem okrog rok in nog in še na srce. Hlodela je, da bi bila luč vere, ki jo sveča pomeni, vodilo njenim otrokom v vseh urah življenja, posebno pa v njenih temah. Kakšen lep družinski obred in kako čudovit je njegov pomen! V božjo resnico bi bilo zavito dejanje in nehanje njihove dece in na temna stranpota življenja ne bi mogli zaiti, vsaj začutili bi takoj, da jih tako mati ni učila in da ta pot ni prava, pa amen! S kakšno silo bi se vrgli nazaj na pravo stezo, ali vsaj s kakšno bolečino v srcu bi hodili po slabi, če bi na njej na vsak način hoteli ostati. Vidite, tega pa danes več ne čutijo, te velike dolžnosti, da je treba svoje govorjenje in poslušanje, svoja dela in pota usmerjati po žarkih luči od zgoraj, ki sta jim jo prižgala oče in mati. Mogoče je pa nista. Moj Bog, takrat pa se bojim, da bo vse skupaj zgrmelo nekam v prepad, če ne bo izredne božje pomoči. Luč v razsvetljenje narodov, v razsvetljenje tvojega sina in hčere. Kaj bo komu: vstajenje ali padec?

Skoraj bi Vas pozabil spomniti, da je spet prvi petek in da je treba začeto delo nadaljevati. Vprašajte se, kaj boste storili, da bodo Vaši otroci med tistimi, ki za naš narod zadoščujejo in mu kujejo lepšo bodočnost! Tako lepo je, če je na prvi petek pri obhajilni mizi mnogo dijakov in dijakinj, mnogo otrok. Narod se takrat pobojša, kadar se njegova mladina pobojša... Napravite nam vsem skupaj to veselo upanje in pošljite jih kakor samo Vi znate. — Pozdravlja Vas prijatelj Vaših otrok.

Delavske naselbine v Ljubljani

Ljubljana, 30. januarja.

Že med prejšnjo svetovno vojno, ko smo v Ljubljani prvič spoznali stanovanjsko stisko z vsemi neprijetnostmi, se je izkazalo, koliko so vredne in kako pomembne so delavske kolonije in naselbine v Ljubljani. Naše mesto je vedno imelo razmeroma malo kapitalistov, ki bi gradili stanovanjske hiše — saj Ljubljana z izjemo dveh treh poslopij, stanovanjskih kasarn po vzorcu drugih mest skoraj ne pozna — zato je morala že pred 40 leti graditi stanovanjske naselbine podjetnost malega človeka, delavec je moral graditi tako rekoč sam zase hiše. Ob tej priliki je nadvse hvalevredno delo Delavskega stavbenega društva, ki je zgradilo Novi Vodmat in Rožno dolino ter tudi drugod posamezne hiše, prav tako je bilo častno in plodonosno delo bivšega moščanskega župana Oražma, ki je za delavce zgradil cele ulice v Mostah ter Zeleno jamo.

Po vojni so bile ustanovljene razne stanovanjske gradbene zadruge, od katerih so nekatere uspеле, druge pa so pustile žalosten spomin. Eni teh zadrug je na primer pokojni nadškof Jeglič podaril lep kos sveta na Brdu pri Viču in tam so danes lične stanovanjske hišice za delavce.

Ne na zadržan način, toda na podoben, namreč s pomočjo mestne občine in Mestne hranilnice, so nastale tri večje delavske naselbine, namreč Galjevica, naselbina v Mestnem logu in v Gramozni jami. Najbolj je v tem oziru uspela Galjevica. Sedaj, po desetih, dvajsetih letih, moremo videti, kako zelo koristne so bile te naselbine za vso Ljubljano, saj je dobilo stanovanj na ta način okoli 250 družin, in to pravih družin z obilnim otroškim blagoslovom.

Tam, kjer je sedaj Galjevica, je bil še na pomlad leta 1930 velik, močvirnen travnik, ki ni dajal mestni občini skoraj nič, razen dveh vozov slabe trave. Na tem travniku je mestna

občina dovolila postaviti sprva le raznim brezdomcem zasilne barake, računajoč, da se jih bo na ta način znebila iz srede mesta. Sprva mestna občina — pač po zaslugi svojega neprožnega aparata — niti ni dovolila graditi večjih barak. Na dolgo moledovanje pa se je le odločila in dovolila postavljati tudi večje barake in končno celo prave hiše. Seveda so ti novi naseljenci gradili predvsem lesene hiše, le ogalni zidovi in dimniki so bili zidani, pač pa so skoraj vse hiše lično ometane, da so bile videti kot nove. Napaka je bila sicer, da ni mestna občina dovoljevala večjih parcel, da bi bili vrtovi malo večji, toda ti, kakršni so že, so nad vse skrbno obdelani. Na Galjevici je do malenkosti izrabljen vsak košček zemlje za koristno zelenjavo in na poletje ter na jesen skoraj nobeni galjeviški gospodinjini ni treba kupovati zelenjave, niti zgodnjega krompirja. Kaj to pomeni v teh časih, je jasno. Povrh tega so Galjevčani najeli precej polja v bližini, ki ga skrbno obdelujejo. Resnično, Galjevčani se mnogo trudijo za avtarkijo, da pridelajo čim več sami. Seveda rede tudi mnogo kuratine, gosi, domače zajce in celo prešičke. Sedaj ko je trda za živeti, jim tega nihče več ne brani, kakor je bilo to včasih.

Galjevčani so v svoje hiše vložili kot glavni kapital svoje delo. Zgradili so jih tako rekoč z lastnimi žulji, od tod tudi drugi, domači naziv za to naselbino: Juljava vas. Mestna občina je ob začetku iz sredstev Mestne hranilnice dala vsaki družini 5000 do 10.000 din brezobrestnega posojila, ki so ga Galjevčani že davno povrnili. Na drugi strani pa je mestna občina z Galjevico znatno pridobila. Ne samo, da je vrednost zemljišča znatno narasla, ne samo to, da je okoli 180 družin našlo v teh 135 hišah čedna stanovanja, temveč dobi vsako leto od vsake hiše 22,80 lir namemine, skupno torej okoli 3000 lir, torej znesek, kakor je bil prej ves ta svet vreden. In Ga-

LANSKI LETNIK ZBRIRKE
„NAŠA KNJIGA“
 vsebuje krasne umetnine svetovnega slovtva. Najlepše berivo za dolge večere
 ZOFJA KOŠAK:
Križarska vojska
 I. del 400 strani. Vešana L. 42
 II. del 464 strani. Vešana L. 57
 Prevedel dr. Tine Debeljak
 Največji, najmočnejši roman o prvi križarski vojski.
 WAGGERL:
Leto Gospodovo
 Prevedel France Kunstelj, 200 str. Vez. L. 32-
 Veliki pesnik alpske zemlje, nam v tem dovršenem delu slika tek leta v neki alpski vasi. Knjiga tožalnega optimizma in življenjske polnote.
 Naročite pri založbi „Naše knjige“
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
 Pred Skolijo 5 — Telefon 25-29

ljevica še vedno napreduje in se dviga. Vsa gospodar vedno kaj popravlja ali izboljšuje pri svoji hiši. Tako je Ljubljana dobila res lepo in čedno naselbino, na katero so njeni prebivalci z vso pravico ponosni.

Podobno in skoraj ob istem času, le eno leto za Galjevico, je zrasla naselbina v Mestnem logu ob Cesti dveh cesarjev. Tam so naselili še revnejše prebivalce, kakor one na Galjevici, pa tudi ti so se znatno opomogli, prav tako z lastnim delom. Iz prvih za silo zgrajenih barak so nastale v teku desetih let prav čedne hišice, prav tako obdane z vrtovi. Še več, prebivalci so sami zasuli in osušili sosedni zamočvirneni travnik in si uredili na njem vrtičke. Profitirala pa je zopet mestna občina, ki pobira tudi od tega sveta namemino. Ta naselbina šteje sedaj 80 hiše.

Ponesrečena pa je bila misel, ustanoviti tako naselbino v Gramozni jami ob Tyrševi cesti, tik za Stadionom. Tam so se naselili razni Bosanci in podobno. Sedaj životari tam le še kakih 14 barak, pa tudi te bodo ob prvi priliki morale izginiti. V Gramozni jami ni mogoče napraviti čednih vrtov, pa tudi dve novi šoli — ljudska šola in gimnazija, dalje Stadion in lepe vile, so preveč blizu.

Stanovanjska stiska je v Ljubljani še vedno znatna in mesto še vedno raste. Sčasoma bo treba misliti na ustanovitev še nadaljnjih naselbin. Najboljše bi bilo tako, da bi v novih naselbinah posnemali zgled Rožne doline, dobro pa bi bilo tudi tako, kakor na Galjevici, le malo več prostora za vrtove bi bilo treba dati.

Atene brez cestnoželezniškega prometa

Zaradi pomanjkanja električnega toka je morala mestna uprava ustaviti ves promet s cestno električno železnico. Mestna občina je pa že sedaj sporočila javnosti, da bo morala v primeru obnove tramvajevskega prometa zvišati cene voznim listkom za 100—150%.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 1. februarja: Ignacij, Antiohijski, škof, mučenec in cerkveni učenik, Brigita Skoška, devica.

Lunina sprememba: Ščip: 1. februarja ob 10.12 dopoldne. — Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Ponedeljek, 2. februarja: Svečnica, darovanje Gospe, očiščenje M.; Kornelij, škof; Apronij, mučenec.

Torek, 3. februarja: Blaž, škof in mučenec; Oskar, škof; Celerina, mučenica; Frigid, škof; Remedij, škof; Gozbert, škof in mučenec.

Novi grobovi

† **Josipina Puppo.** V Kranju je na svojem domu umrla v 95. letu svoje starosti blaga gospa Josipina Puppo. Njeno izmučeno truplo so pokopali v petek na kranjskem pokopališču. Vsem znancem jo priporočamo v molitev, ona pa naj počiva v miru.

Otroški zdravnik

dr. V. Stacul

redno ordinira od 11—12 in od 3—5

— **Prodaja kolkov.** Pokrajinske kolke in kolke za živinorejske in veterinarske sklade bodo prodajale pooblaščenim prodajalcem od 1. februarja 1942. dalje na dosedanj način samo pristojne davčne uprave in ne več blagajna pri Visokem komisariatu za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani, Bleiweisova cesta 13.

— **Največjo kupčijo zadnjih let** so v tem mesecu vknjižili na novomeškem zemljiško-knjižnem uradu. Sedanja Hrvatska zemljenska banka je namreč prodala svoje nepremičnine v katastralnih občinah Vinja vas in Pribišje pod Gorjanci »Gozdni industriji Radaha«, ki ima svoj sedež v Ljubljani za vsoto 8.750.000 lir. Poleg zemljišč je bila prodana tudi tovarna, v kateri so zadnja leta izdelovali pohištvo. To je ena največjih kupčij, ki jih je v zadnjih letih bilo vknjiženi na tukajšnji zemljiški knjigi, ki ima sedaj izredno veliko delo radi številnih izbrisov. Kmetje, ki imajo kaj živine in zlasti gozdove, polne z dozorelim lesom, svoje blago za dobro ceno prav lahko prodajajo in z izkupičkom poravnajo svoje dolgeve. Tudi kupčij je bilo v zemljiško knjigo vpisanih razmeroma mnogo, vendar so vse te kupčije manjše in ne dosegajo večjih vsot.

— **Oreh je zaščiten.** Novomeško okrajno glavarstvo je poslalo vsem občinam okraja opozorilo, da je bilo v zadnjem času opaziti, da oreh izkavajajo in da se občine ne ozirajo na tozadnje uredbe, ki je bila dana 21. septembra 1940 in ki še ni razveljavljena. Dovolila za sečno orehu sme izdajati le okrajno glavarstvo, da se tako zavre prevelika sečnja, ki grozi uničiti sedanje orehove kulture. Občine morajo okrajnemu glavarstvu sporočiti, koliko dovolilnic za sečno orehu so izdale, da bi tako bila omogočena kontrola nad sečnjo, ki je zelo vabljava, ker gre orehov les dobro v denar.

— **Hranilnica in posojilnica Učiteljskega knjižnice v Ljubljani, z. z. o. j.,** vabi svoje združnice na 39. redno letno skupščino, ki bo v nedeljo, 15. februarja 1942 ob pol 10 v zadravnem lokalu v Ljubljani, Franciška ul. 6-I. Dnevni red bo običajen.

— **Strojepisni tečaji,** dnevni in večerni, začetni in nadaljevalni, se prične v torek, dne 3. febr. Največja strojepisnica 60 pisalnih strojev. — Informacije in prospekte daje Trgovsko učilišče Kristofol učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15.

— **»Več srca«** — 195. številka »Knjižice«, v priporočni obliki, episal dr. Fr. Knific, Stane 70 cent.

Iz Ribnice

Tiho in skromno, pa tem bolj prisrčno praznuje danes štiridesetletno poroko pri Petelinovih. Oče Janez — sedemdesetletnik je že — in skrbna mati Marija sta s tihim, požrtvovalnim delom vzgojila ros krščansko številno družino in vse otroke, med katerimi sin Ivan cist. p. Ciril vodi v stiskem samostanu vzorno mesno industrijo, gdnca Mimi je šolska upraviteljica v Ribnici, gdnca Francka je poštna upraviteljica pri Mariji Pomagaj na Brezjah, sin Jože je znani in spretni mizarški mojster v Ribnici — dobro pripravila na življenje in jih poštno preskrbela. Tihima slavljencema, ki se danes s hvaležnostjo do Boga spominjata nazaj na 40 let skupnega dela in skrbi za krščan. družino, želimo tudi mi kot vnetima in zvestima naročnikoma naših listov, da bi tako srečno in čvrsto stopala še naprej vsaj do zlate poroke, katero naj pa slovesno in javno obhajata!

Z Ježice

Eden prvih občin. preskrbovalnih uradov, ki je bil organiziran med podeželskimi občinami, je bil naš. S poslovanjem je začel že meseca oktobra 1940. Iz skromne začetne poslovalnice se je do danes razvil v obsežen obrat, ki je razviden iz naslednjih podatkov, ki jih je podal župan na zadnji občinski seji pretekli terek. Do konca meseca decembra 1941 pa od začetka svojega poslovanja je občinski preskrbovalni urad razdelil med občane 134.612 kg enotne in 7.700 kg koruzne moke, 18.300 kg riža; 12.879 kg testenin; 9.710 kg sladkorja; 1.214 kg masti in 580 kg slanine; 1.226 kg surovega masla; 1.471 kg olja ter 2.050 kg mila. V tem času je imel naslednji denarni obrat: do 25. 6. 1941. t. j. do uvedbe lire, dohodkov 554.691,18 dinarjev; izdatkov 552.860,15 din; saldo tega dne 1.830,93 din, preveden na lire: 693,75. Poslovanje v lirah od tega dne do 31. XII, 1941 pa izkazuje dohodkov 478.139,97 lir odnosno 461.932,90 lir izdatkov, tako da je znašal sahlo ob sklepu leta 16.207,07 lir. Na torkovi seji občinskega odbora je občinski odbor soglasno odobril dotedanje poslovanje obč. preskrbovalnega urada in potrdil račun izgube in dobička, obenem pa sprjel tudi poseben pravilnik za blagovno, računsko in pisarniško poslovanje OPU.

Od 1. decembra preteklega leta dalje posluje poštni urad tudi na Črnučah, in sicer v hiši bivšega našega podžupana g. Vavpotiča Iv., Črnuče št. 46. Pri pošti je tudi telegraf. Pošto upravlja nekda gospodična iz Trzina, službo pošt. dostavitelja pa je dobil g. Rakel Mihael s Črnuč št. 1, ki je bil prej uslužben pri pošti v Ljubljani.

Pretekli teden so se začela terenska dela

v zvezi s trasiranjem nove železniške proge, ki bo speljana od črnuške postaje za Savo proti Litiji ter tako vezala izven italij. ozemlja Štajersko z Gorenjsko. Dela na sektorju Ježica—St. Vid so pretekli teden nekoliko zastala, ker je del mlajših delavcev odšel od Dravograda na delo v Nemčijo. Ti, ki vodijo delo, pa vseno zagotavljajo, da bo vlak po novi zvezni progi stekel že v juliju t. l.

V kratkem bo začel poslati otroški vrtec na Črnučah. Prostore so že od jeseni preurejali v ta namen.

Zimska nabiralna akcija na Črnučah je prinesla ob zbiranju v puščico 408 RM, ob zbiranju na nabiralne pole pa 378 RM. Precejšen je bil tudi uspeh prispevkov v obleki, obutvi, sankah, smučeh itd.

Ob pregledovanju tukajšnjih šol. otrok kakor tudi drugega prebivalstva je bilo izvedenih 259 rentgenoloških pregledov pljuč, 246 pregledov grla, 245 oči, 211 zob, 217 nog ter 37 notranjih pregledov; skupaj tedaj 1235.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konzumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VII/2 št. 21-3 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka, 2. februarja 1942. XX. zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Zelnate glave na drobno izpod 10 kg 1 L; zelnate glave na debelo 0,80 L; kisl zelje zeljarjev z obrtnim listom na drobno 2,50 L; kmečko kisl zelje na drobno 2 L; repa na drobno izpod 10 kg 0,75 L; repa na debelo 0,60 L; kisl repa 2 L; otrebljeno rdeče zelje 2,50 L; otrebljeni ohrovt 2 L; repne cime 1 L; brstni ohrovt 5 L; kole-rabice 3 L; rumena kole-raba 0,80 L; rdeča pesa 3 L; rdeči korenček brez zelenja 3,50 L; rumeno korenje na drobno 1 L; črna redkev 1,20 L; osnaženi hren 3 L; sopek zelenjave za juho s korenčkami 0,50 L; peteršilj 4 L; por 3,50 L; zelena 4 L; domača čebula 2,50 L; šalota 3 L; česen, 25 glav na kilogram, 5 L; otrebljena endivija 4,50 L; otrebljeni veliki motovilec 8 L; otrebljeni mali motovilec 12 L; otrebljeni domači njivski radič (cikorkija) 4 L; suhi v skafih siljeni radič 10 L; mehka špinata 5 L; liter suhih bezgovih jagod 6 L; kilogram suhega šipka 8 L; kilogram suhega lipovega cvetja 20 L. — Domača jabolka: I. vrste: kanadke, dolenske voščenske, renete (Harbertova, šampanjska, landsberska, kaselska, Baumannova) 6 L; II. kosmači, zeleni, tafelčki, rožmarinčki, carjevič 5 L; III. vsa zdrava drobna jabolka 4 L. — Jajca 1,75 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te cene veljajo

1 **Križanska moška kongregacija** ima na praznik-svečnico, 2. februarja, družbeno duhovno opravilo zjutraj in zvečer. Zjutraj ob pol sedmih sv. maša s skupnim obhajilom, zvečer ob pol 6 pa slovesen shod, po shodu se bo pa delil blagoslov sv. Blaža. Pred shodom ob pol 5 bo kratka, pa zelo važna seja družbenega predstojništva.

1 **Izplačevanje pokojnin v Ljubljani.** — Pošta Ljubljana 1 obvešča, da bo izplačevala pokojnine za mesec februar dne 1., 2., 3. in 4. po dosedanjem vrstnem redu. Ta vrstni red ostane tudi v bodoče neglede na to ali padejo izplačevalni dnevi na nedeljo ali praznik.

1 **Druga vnanja Marijina kongregacija** pri uršulinkah v Ljubljani ima danes popoldne ob 3 shod, na prvi petek, dne 6. februarja t. l. pa ob 6 zjutraj sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Pridite vse! Voditelj.

1 **Kongregacija gospodičen in kongregacija učiteljic** pri sv. Jožetu imata na Svečnico, 2. februarja zjutraj ob pol 7, sv. mašo s skupnim sv. obhajilom in popoldne ob pol 3 shod.

1 **V Ljubljani so umrli** od 23. januarja do 29. januarja 1942.: Strukelj Antonija roj. Sušteršič, 67 let, gostilničarka, Trata 9; Pipan Pavla roj. Bontni, 64 let, žena žel. uradnika, Borštnikova ulica 9; Stele Jožeta, 83 let, kuharica, Poljanska c. 16; Suhodolec Franc, 47 let, mizarški pomočnik, Sv. Petra c. 81; Počočnik Franja roj. Schweiz, 76 let, vdova kotlarja, Japljeva ul. 2; Kralj Viljem, 22 let, pasarski pomočnik, Draga 37; Ramov Ivan, 76 let, čevljarški mojster, Zaloška c. 56; Raunacher Marija, 84 let, zasebnica, Vidovdanska c. 9; Mahnič Ivana, 82 let, kuharica, Vidovdanska c. 9; Lauko Jožeta, 28 let, hiralica, Vidovdanska c. 9; Mahorič Franc, 78 let, posestnik in gostilničar, Marmontova ul. 45; Novak Janez, 20 let, pekovski pomočnik, Gradišče 2; Rožič Franc, 42 let, brivski mojster, Sojerjeva ul. 21; Krapež Zofija, 19 let, absolventka zas. trg. šole, Ob železnici 14. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Tepina Franc, 3 mesece, sin ključavničarskega pom., Cesta dveh cesarjev 165; Ilijaš Ivan, 35 let, uradnik, Glince, Cesta XV/6; Rožanc Anton, 27 let, brivec, Cerknica 284; Ivanc Silva, 35 let, žena uradn. nameščena, Sodražica; Lampe Jožet, 2 leti, sin hišarja, Zaplana 48 pri Vrhniki; Kogovšek Franc, 2 leti, sin delavca, Sv. Roka ulica 10; Zakrajšek Alojzija, 7 let, hči posestnika, Krample, Bloke, srez Logatec.

1 **Prvi koncertni nastop novega ljubljanskega komornega orkestra** pod umetniškim vodstvom docenta Karla Rupla bo v ponedeljek 9. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Novi ljubljanski komorni orkester šteje 15 članov in sicer: 5. I., 3. II. violine, 3 viole, 3 čela in kontrabas. Na tem koncertu bo sodelovala operna pevka gdč. Valerija Heybalova in pianist Bojan Adamič. Vse podrobnosti sledi. Spored bomo javili v prihodnjih dneh. Danes pa že opozorjamo na nastop komornega orkestra dne 9. t. m. Predprodaja vstopnic od torika dalje v knjigarni Glasbene Matice.

1 **Violinski koncert** virtuozinje Pine Carmirelli, ki bo v petek dne 6. t. m. v veliki Filharmonični dvorani ima naslednji spored: 1. Grieg: Sonata op. 45 v C molu. 2. Čajkovski: Prvi stavek koncerta v D duru. 3. Coppola: Legenda. 4. Hubay: Zefir. 5. Ravel: Komad v obliki habanere. 6. Paganini: Capriccio št. 2 za violinski solo. 7. Casella: Preludij in sicilijanski ples. Na klavirju bo spremljala umetnica pianistka Marija Sala. Začetek koncerta točno ob pol 7 zvečer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Reševalcem križank!

Nujno prosimo sledeče:

1. Na kuverti, v kateri nam pošiljate rešitev križanke, napišite vedno v levem kotu spodaj: **K R I Ž A N K A.**
2. Poleg rešitve križanke, ne pošiljajte v isti kuverti nobenih drugih poročil, vprašanj ali reklamacij, ampak jih pošiljajte posebej.
3. Ne pozabite pri rešitvi križank priložiti znamko za 50 cent. Rešitve brez znamk se ne bodo vpoštevale.

V Švici morajo prijaviti vse zaloge krompirja

Zaradi pravilne in enakomerne razdelitve živil med prebivalstvo je dala švicarska vlada popisati vse domače zaloge krompirja. Od prijave so bile izvzete samo kollične krompirja, ki ga imajo ljudje doma za lastno uporabo.

samo za blago, pridelano v ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavni cenik za zelenjavo in sadje št. 9 na rožnem papirju. Posebno pa opozorjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah napredaj vse blago v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Rdeče zelje torej mora biti otrebljeno, prav tako pa tudi ohrovt, endivija in motovilec. Hren mora biti osnažen in siljeni radič ne sme biti namočen, temveč suh. Spet pa moramo opominjati prodajalke, da ne smejo hraniti blaga samo za izbrane kupovalce ter ga prikrivati drugim.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene pa morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na živilskih trgih na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu in v Mostah, temveč sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Zelenjavi in povrtnini zvišane cene so plod dogovora med pridelovalci in predstavniki in predstavniki konzumentov vseh slojev. Samo s težkim srcem so zastopniki delavstva in zastopnice gospodinj pristale na zvišanje, vendar so pa upoštevale pozno sezono, sneg in mraz, zlasti pa tudi naglo gnilje zelenjave. Pri tem so pokazali zelo veliko uvidevnost napram zelenjadarjem, toda s trdnim prepričanjem, da bodo sedaj tudi zelenjadarji uvideli težke razmere konzumentov in zato spet redno zalagali trg s tako velikimi množinami zdrave in lepe povrtnine, da je nobeni družini ne bo primanjlovalo. Konzumenti upravičeno pričakujejo, da bodo zelenjadarji zanesljivo pokazali svojo dobro voljo, da se na trg vrnejo redne razmere, znosne tako za konzumente kot za proizvedelce. Vsa ljubljana ve, kako so naši zelenjadarji od nekdanj varovali svoj dobri glas kot posebno čast, ter je prepričana, da gotovo tudi sedaj ne bodo dopustili, da bi jim kdo mogel očitati izkoriščanje težkih razmer predvsem revnejših slojev v sebične namene.

1 **Veliki Franciški križarji** uprizore danes in jutri ob treh popoldne v franciški dvorani dve zanimivi igri: »Vražji most« in »Kovačev študent«. Vstopnice pri blagajni.

1 **Splošna strokovna nadaljevalna šola**, ki je prej imela svoje prostore na Vrtači, deluje letos v meščanski šoli za Bežigradom. Pouk ima v ponedeljkih in sredo, le dva ženska razreda imata v četrtkih.

1 **Vidmarjeva razstava.** Jutri, v nedeljo, ob desetih je v Obenslovci galeriji otvoritev razstave akademskega slikarja Vidmarja. — Vabljeni!

1 **Revna družina s šestimi otroki** od 3. do 12. leta, brez doma in vsakih dohodkov, mož je star 72 let, bolan, nezmožen za delo, nujno prosi usmiljeno srca dobrih ljudi za kakršno koli podporo v hrani, obleki ali denarju. Darove sprejema uprava »Slovenca«, kjer se lahko izve tudi naslov prošilca.

1 **Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev** v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, prične razdeljevati razpoložljivo blago za mesec februar, po vrstnem redu:

- 3. februarja: E F G
- 4. februarja: H I J
- 5. februarja: K
- 6. februarja: L M N
- 7. februarja: O P R
- 9. februarja: S S T
- 10. februarja: U V Z
- 11. februarja: A B C D

Razpoložljivo blago se bo razdeljevalo za enkrat samo za prvih 10 dni februarja 1942.

1 **Zrebanje nagrad**, ki so razpisane v »Gledališkem koledarčku«, je bilo preneseno na splošno željo lastnikov koledarčka, ki še niso zbrali vseh podpisov, na 15. februar. Kdor se zanima za lepa darila, naj ne zamudi prilike in si še pravočasno nabavi koledarček, ki je napredaj pri gledaliških blagajnah za ceno 12 lir.

1 **Premogovi ogorki (leš)** so brezplačno na razpolago v centrali ljubljanske mestne elektrarne v Slomškovi ulici. Interesent si mora oskrbeti samo prevoz.

1 **Izvrstni, sladki, prijetno aromatični** muškatelci toči Sr. Kham, Kongresni trg 8.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Kmet, Tyrševa 43; mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7

V ponedeljek: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva 20 in mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek, 5. februarja v uršulinski cerkvi. Ob 6 bo sv. maša z blagoslovom za žive in rajne člane bratovščine. Vse častilce sv. Rešnjega Telesa vabimo k euharistični pobožnosti v uršulinsko cerkev. Člani bratovščine dobe ta dan popolni odpustek.

Gledališče

Drama. — Nedelja, 1. febr., ob 14: Mladinska predstava, Izven. Zelo znižane cene od 10 L navzdol. — Ob 17: »Lepa pustolovščina«. Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ponedeljek, 2. febr., ob 17:30: »Rokovnjači«. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. — Torek, 3. febr.: Zaprti.

Opera. — Nedelja, 1. febr., ob 15: »Prodana nevesta«. Izven. Cene od 18 lir navzdol. — Po-

nedeljek, 2. febr., ob 15: »Madame Butterfly«. Izven. — Torek, 3. febr.: Zaprti.

Rokodelski oder

Nedelja, 1. februarja: Vsi, ki še niso videli »Velike skušnjave«, naj si jo danes ogledajo. Igra je po svoji veseli razgibanosti in globoki vsebini vredna, da si jo ogledate. Opozorjamo, da bo danes ob petih poslednja predstava. Predprodaja od 10 do 12 in dve uri pred predstavo.

Jutri, 2. februarja ob 5, bo »Rokodelski oder« uprizoril odlično komedijo »Matura«. Igra slovi zaradi globoke vsebine in izvrstne komike. Dejanje se godi na ženski gimnaziji. Nabavite si vstopnice v predprodaji, ki bo jutri od 10 do 12 in od 3 do pričetka predstave, vd rušveni pisarni Petrakova 12-I.

Mrakovo gledališče

Franciška dvorana

Nedelja: 1 II. »Elektra«. Začetek ob 18. Cene od 12 Lir navzdol.

Ponedeljek: 2 II. »Elektra«. Začetek ob 10.30 dopoldne. Cene od 12 Lir navzdol.

Danes zvečer ob 18 in jutri ob 10.30 dopoldne poslednji uprizoritvi grandiozne grške tragedije. Cene za obe predstavi so znižane. S tem je dana vsakomur možnost, da se seznanijo s to veliko antično umetnino. Prevod tega dela, ki ga je Mrakovo gledališče prvo postavilo na slovenski oder, je oskrbel Tuši Rajnerjeva, ki igra Elektro. Luka Planinova igra Krizotemis. Ivan Mrak igra: Kraljico Klitajmnestro, Oresta in Egista. Sodeluje ves ansambel. Glasbo je oskrbel Pogačar. Blagajna franc. dvorane posluje danes od 10 do 13 in od 15 do začetka. Nocojnja predstava se konča ob 20.

Služba trafik v nedeljo

V nedeljo, dne 1. februarja, bodo odprte naslednje trafike:

Od 7. do 20. ure: Rajnar, Celovška, kiosk nasproti pivovarne; Jančigaj, Vodnikova 54; Belak Tyrševa 17; Trebušak, Vilharjeva 35; Ferjančič, Pokopališka 32; Sernec, Poljanska 3; Belinc, Hrvatski trg, kiosk; Godec, Grablovcva, kiosk, križišče Domžalske ul.; Košmelj, Kolodvorska 8; Subic, Miklošičeva 3; Jošt-Praprotnik, Prešernova 54; Kobal, Gosposvetiška 7; Pezdri, Gradišče 3; Dimnik, Breg 6; Pokovec, Zabajek 1; Stefan, Kopa-liška 3; Kajzar, Tržaška 28.

Od 7. do 13. ure: Peharič, Sv. Jerneja 49; Lavrih, Celovška, kiosk, stara mitnica; Strukelj, Tyrševa 37/b; Cerar, Zaloška, kiosk pri karm. m.; Pečar, Povšetova 12; Horvat, Ambrožev trg 2; Podgoršek, Bohoričeva 11; Majdič, Komenskega 36; Lojč, Masarykova, kol. zun., kiosk; Mrzlikar, Tavčarjeva 4; Dolar, Tyrševa 12; Jeršek, Borštnikov trg 1; Hransky, Vegova ul., kiosk; Goli, Mestni trg 20; Dermaša, Karlovska c. 6; Longer, Cerkvena ul., kiosk; Langof, Rožna dolina, Cesta II. Na Svečnico, dne 2. februarja, bodo vse trafike ves dan odprte.

Radio Ljubljana

Nedelja, 1. februarja: 8.00 Radijska poročila v slovensčini. — 8.15 Radijska poročila. — 8.30 Orgelski koncert iz bazilike Carmine Maggiore v Napolju. — 11.00 Peta maša iz bazilike sv. Pavla v Rimu. — 12.00 Razlaga evangelija v italijansčini (p. Zappaterreni). — 12.15 Razlaga evangelija v slovensčini (p. Sekovanič). — 12.35 Koncert pianistke Marte Ostere-Valljalo. — 13.00 Napoved časa. Radijska poročila. — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovensčini. — 13.20 Pesmi, pesmi, pesmi... Orkester pesmi pod vodstvom Angelinija. — 14.00 Radijska poročila. — 14.50 Orkester EIAR-ja pod vodstvom D. M. Šijanca: Lahka glasba. — 14.45 Radijska poročila v slovensčini. — 17.15 L. Puš: Poučno gospodarsko predavanje v slovensčini. — 17.35 Kmečki trio. — 19.30 Radijska poročila v slovensčini. — 19.45 Pisana glasba. — 20.00 Napoved časa, radijska poročila. — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovensčini. — 20.40 Slavnosti k IX. obletnici ustanovitve Milice: Koncert godbe in zbora IX. Zone Crnih srajc pod vodstvom G. Orsomanda. V odmoru predavanje v slovensčini. — 21.30 Opera glasba. — 22.00 Koncert violinstke Pine Carmirelli.

S Spodnjega Štajerskega

Friderika Velikega, pruskega kralja, so kakor drugod, slavili tudi v Ptujju in Celju.

Vsi župani ptujškega okraja so dne 22. januarja bili zbrani v Ptujju, kjer so dobili navodila, kako naj delujejo.

Občinski uslužbenci celjskega okraja so imeli svoj tečaj v Celju.

Kmečke gospodinjne na počitnicah. V kraju Javornik pri Aplencu na Štajerskem je kmečka organizacija v penziji Kopi začela novembra leta 1941. prirejati 10 dnevne počitnice za kmečke gospodinjne. Od novembra do januarja je bilo tod na počitnicah 120 kmečkih gospodinj.

Srebrno poroko sta v Mariboru obhajala brivski mojster Tavec in njegova žena Antonija, ki ima modni salon.

Umrla sta v Mariboru: V Studencih 90 letna zasebnica Marija Verlič in 82 letna zasebnica Ivana Kočar — tudi iz Studencev.

Novi uradni nazivi. Od 1. februarja dalje se bodo dosedaj politični komisariji imenovali drugače. Dobili bodo naziv »Landrat« — deželni svetnik. Politični komisar v Mariboru pa ne bo imel tega naziva, marveč ga bodo imenovali »Oberbürgermeister« — višji župan.

Z Gorenjskega

Govorniki NSDAP so napredovali. Nemška narodno socialistična stranka ima govornišvo posebej organizirano. Najboljši govorniki so državni. Taki postanejo govorniki, ki so se izkazali kot dobri govorniki v »Gau-uc«. Ti pa spet prihajajo iz vrst okrožnih govornikov. Zdaj je napredovalo na tem ozemlju, ki spada pod Celovec vsega skupaj 84 govornikov, med njimi: govorniki za »gau« so postali: dr. Franc Hradetzky v Radovljici, Reinhold Huber v Kranju, Franc Kenda v Kranju, Alfred Pilar v Mežici, Franc Stramec v Svinecu in Julijan Kolnic v Smohorju. Okrožni govornik pa je med drugim postal Reinhold Schwarz v Medvodah.

Zviti maharadža

Da — to je bil zares čuden človek, ta maharadžev tajnik, ki se je vijudno priklonil ravnatelj razkošnega hotela. »Moj gospodar ne prenese tega, da bi bili krog njega tuji obrazi. Zato me je poslal k vam, da vam to osebno povem. Moj gospodar želi, da bi ves hotel napolnil s svojim lastnim osebjem. Vsem gostom pa bodo stroški povrnjeni. Uslužbenci pa bodo za te tri dni prejeli dvojno mezdno. Upam, da ste s tem velikodušnim predlogom zadovoljni.«

Ce so muhe kakega maharadža tako dobro plačane, jih človek že lahko prenese. In zato je bil čas za izpraznitev hotela določen na dve uri pred prihodom maharadža. Čez dve uri nato je prispel maharadža v hotel in ga je spremljal je njegov sluga Ali. Odkazali so mu prostore. Potem se je vrnil tisti, ki je bil dejal, da je tajnik, spet v hotelsko pisarno.

»No, ali nisem tega izvršno uredil, Bob?« je vprašal debelušnega gospoda, ki je v vratarjevo čepico na glavi sedel na koncu pisarniške mize. »Seveda, veliko tvegam, plačilo je pa tudi veliko. Upam, da se bo vse prav tako lepo izteklo, kot se je bilo doslej.«

»Ben, ti si zares kavelj,« je odgovoril debeluhar. »Kako si vse to zval? A denarja je doslej že dosti stalo. Veš, tle hotelski ljudje se ne dajo opehariti.«

»Odkodnina bo že prišla, dragi moj,« je odvrnil Ben. »Saj nisem zastoj za mesec dni maharadža za petami. Vse je do podrobnosti preračunano in stvar se mora obnesti. Naši agentje so izvršno delali: tim je prišla njegova brzojavka v hotel, sem bil o tem že obveščen. Saj tudi natančno vem, da ima s seboj tisti slavni, modri safir in še mnogo drugih draguljev. Ves plen je vreden najmanj dvanajst milijonov dolarjev. Moj odjemalec mi bo plačal petnajst milijonov in zaslužil pri tem svojih pet milijonov. S petnajstimi milijončki se bo pa že dalo živeti, kaj deš?«

Ben je odšel iz pisarne, razpostavil je nekaj svojih ljudi za stražo in je odšel v sobane maharadževe. Potrkal je na vrata. Nihče ni odgovoril. Tedaj je Ben tiho odprl vrata, previdno je stopal skozi predsobe v sosednjo spalnico, kjer je dobil maharadžo, ki je brezbrzično ležal na divanu in je kadil cigareto. Sluga je bil pa pravkar zaposlen s tem, da je jemal iz kovčegov prtljago. Vse je bilo kaj pravšno in primerno. Ben

je potegnil samokres iz žepa in je na kratko ukazal: »Roke gor! Vsako upiranje je odveč. Ves hotel je zaseden s mojimi ljudmi. Klicanje na pomoč ne zaleže nič.«

Maharadža se je neznansko začudil, a potem se je začel od srca smeјati. Ben ga je pogledal. »Ljubi moj, koga pa misliš, da imaš pred seboj?« je maharadža vprašal s takim glasom, kakršnega Ben niti najmanj ne bi bil pričakoval. »Kakšno trapasto vprašanje!« je razdraženo vzkrikel. »Vi ste maharadža iz Lahoreja!«

»Pa si se debelo zmotil, dragi moj,« je on odvrnil in se zagrohotal. »Ali nisi še nikoli nič slišal o maharadži Jonnyju?«

Ben je ves vtrepetal in zajecjal: »Kaj? Kako?«

»Tako, tako, ljubček moj,« je dozdevni maharadža povzel besedo. »Tisti pravi maharadža bo šele čez nekaj dni prišel. Moj posel je prav tako dobro vpeljan, kot je tvoj. Brzojavka, ki si jo ti prestregel, je bila ponarejena. Ni bila moja! Hotel sem malo opuliti nekega Američana, ki je stanoval v prvem nadstropju. Zdaj si mi pa ti vse pokvaril!«

Ben je dobro minuto stal kot okamenel. Nato je divje zavpil: »Vrag te vzemi! Kaj bom pa zdaj? Saj sem uničen! Ta stvar me je stala vse moje premoženje!«

»Kaj pa mene to briga?« se je branil oni. »Poskusi drugod svojo srečo! Saj si tudi ti posegel v moj posel. Torej sva — bot!«

Ves iz sebe od jeze je Ben odšel iz sobe. Slišati so bile stopinje, klci, loputanje z vrati — nato je bilo vse tiho.

»Je že minilo, Ali,« je dejal maharadža svemu slugi, ki je ves trd od groze ždel v kotu. »Kakšna sreča, da sem si tako lepo izmislil!«

Iz želoda nastane deček.

Sedem dni — sedem nasvetov

Zdaj, ko so mrzli dnevi, ti koža na rokah kaj rada razpoka, zlasti gospodinje imajo to nadlogo. A ta nadloga se dá brž odpraviti. Zjutraj, ko si umiješ roke, jih še mokre namaži z glicerinom in jih šele nato obriši. Če je koža na rokah jako raskava, je prav, če se še po večkrat na dan namažeš z glicerinom in limonovim sokom.

V zimskih dneh gospodinje kar ne morejo dočakati takega vremena, da bi se lahko perilo posušilo v enem ali vsaj v dveh dneh. Pa je to vendar lahko doseči, če daš v zadnjo

vodo, v kateri perilo izplakuješ, 150 do 200 gramov prekuhanne soli. Če to storimo, perilo ne bo zmrznilo in se bo tudi v najhujšem mrazu posušilo v enem dnevu.

Rumenjaki v jajcih so časih jako blede barve, kar nas moti, če bi radi, da je testo rumene barve. Rumenjak pa dobi lepo rumeno barvo, če damo vanj soli, preden ga vmesimo v testo. To tudi lahko storimo, preden jajca opravimo na masti.

Da si prištedimo jajca, lahko damo v se-sekljano meso (za kak nadev, sarmo itd.) namesto jajca, malo nastrganega, kuhanega krompirja ali krompirjeve moke.

Pri kuhi potrebujemo večkrat samo beljak kot dodatek za kako jed, a rumenjak nam ostane. Da se rumenjak ne pokvari, ga je treba previdno (da se ne razpoči) politi z vodo (na krožniku ali v skodelici) tako, da je rumenjak ves pod vodo.

Beljaka ne smemo nikoli žvrkljati v kovinasti, ampak le v porcelanasti posodi. Zmeraj pa ravnajmo z njim na hladnem.

Zadnji nasvet za nedeljo: Ravnaj z družino tako, da se v hiši pozna, da je nedelja. Predvsem pazi, da opravijo vsi člani družine svojo versko dolžnost in da se ne izvajajo rokodelska dela. Zrtvuj se družini za kak sprehod ali prijetno domačo zabavo

Pokladanje zdrobljenih kosti kokošim

Kokoši potrebujejo apna za napravo jajčnih lupin. Če hočemo, da bodo pridno nesle, je treba, da dobe poleg zadostne hrane dosti apna vase. Prav zelo se priporoča, da jim pokladamo v ta namen tudi kosti, ki pa jih moramo seveda tudi zdrobiti. Da se lahko zdrobe, jih je treba najprej v krušni peči dobro posušiti in potem stlačiti v moznarju.

Rešitev zlogovnice od 25. januarja

1. Podravina, 2. Liberija, 3. efebi, 4. Maroko, 5. epidemija, 6. negnoj, 7. Idrija, 8. Treviso, 9. Bolivija, 10. odojek, 11. diplomat, 12. Irig, 13. Črna gora, 14. Lermontov, 15. oktober, 16. Virpazar, 17. evakuacija.

Goethejev citat: Plemenit bodi človek, pomagljiv in dober! (Edel sei der Mensch, hilfreich und gut.)

Zlogovnica

a — a — be — be — ca — ci — ča — des — e — ev — ev — ga — ha — ja — ka — ko — li — me — mem — na — na — nik — no — non — nor — o — pi — plja — pre — ra — ren — ri — ri — ro — rum — sti — sti — še — ši — šin — vi — zi — zov. Iz teh 43 zlogov sestavi 13 besed s pomenom:

1. slovenski pesnik; 2. junak Shakespearove tragedije; 3. grški junak pred Trojo; 4. pritok Zile; 5. vas pri Ljutomeru; 6. dragocen les; 7. gorovje v Aziji; 8. mesto v južni Rusiji; 9. mesto v Dalmaciji; 10. molvtrina ptica; 11. grški dramatik; 12. vas na Dolenjskem; 13. verska svetinja.

Prve in nato četrte črke vsake besede, brane navzdol, povedo narodni pregovor.

Računanje na pamet

Z vajo dosežeš toliko, da ti ne bo težko množiti na pamet s številom 52. Pri reševanju takih nalog, moramo najprej pomnožiti s številom, ki je za 1 manjše, kot v nalogi, pa rezultatu dodamo še 52.

Na primer: Če ima kdo 29 let, koliko je to tednov?

Število 29 je treba zmanjšati za 1, to je: 29 - 1 = 28 in nato množimo.

$$28 \times 52, \text{ to je, } 28 : 2 = 14$$

$$28 \times 2 = 56$$

$$\text{torej: } 28 \times 52 = 1456$$

$$\text{temu prištejemo še } 52$$

$$\text{pa dobimo, da je } 29 \times 52 = 1508$$

Pa še en primer: Če ima kdo 75 let, koliko tednov je star?

$$75 - 1 = 74, 74 \times 52 = 74 : 2 = 37$$

$$74 \times 2 = 148$$

$$74 \times 52 = 3848$$

$$+ 52$$

$$75 \times 52 = 3900$$

$$\text{tednov.}$$

»Joj, joj, joj!« se je mahoma zaslislal kritik odondod, kjer se je pot zožila in prešla v majhno stezico.

»Nesreča! Nesreča! Pet ljudi je padlo v jama!« je zavpil nekaj glasov.

Pritekel sem k Bradaču: »Kaj se je zgodilo?«

»Dozdeva se, da se jih je nekaj prekopnilo v jamo. Glej, glej, tamle je jama!«

»Jama? Ne spominjam se, da bi bila v tem kraju kje kaka jama!« je dejal Vseznal.

A Pikec je brž segel v besedo: »Je, je, jama je in sam sem se komaj še rečil, da nisem tebebil vanjo.«

Vsi smo stekli na kraj nesreče in zares smo zagledali globok vodnjak. Na dnu je čofotalo pet palčkov, do vratu v vodi.

»Ej, bratci, ne bojte se, potegnili vas bomo ven!« je zavpil Vseznal.

»Le kako?« so se oglašili žalostni glasovi iz globine.

»Izveklji vas bomo z žerjavom!« je odvrnil Vseznal.

»Dovolite sem posegel v besedo, kaj pa čenčes? Kolikor jaz vem, ni tu žerjava. Kar poglej, nikjer nič takega!«

In sem slovesno zaokrožil z roko krog sebe. Koliko si ta Vseznal domišlja!

»Modrijanček, svetujem ti, če mirno odvrni Vseznal, da se ne vmešavaš v stvari, ki jih ne razumeš. — Alo, na noge, bratci!« se je obrnil k drugim.

Novi okraski — spremenjena obleka

Stare obleke utegnesh z novimi okraski lepo spremeniti. Na sliki vidiš tele spremembe:

1. Pisana volnena vezena utegne tudi ponošeno obleko poživiti. Na sliki je črna obleka z zelenimi in rdečimi volnenimi okraski.
2. Svilena obleka pridobi z vdelanimi čipkami nov videz.
3. Na roko spleteni volneni deli na športnih oblekah so zmeraj lepi.
4. Biserna vezena je na črni volneni obleki.
5. Rese dobiš v vsakem gospodinjstvu. Letos jih uporabiš za okras obleke, kar obleko jako polepša.
6. Robčki, šivanj z roko, so na oblekah in plaščih zmeraj lepo videti.

7. Ozke proge iz krzna so primeren okras na oblekah.
8. Našiti ozki in široki zametasti trakci so jako hvaležen okras. Na sliki je za medenorumeni kozaški obleki temnorjavi zametasti trakci našiti v kvadrastem vzorcu.
9. Čipke so priljubljena snov za ovratnike in naprsnike. Tu so za ped široke črne čipke pošte na črno obleko, da je na videz videti kot širok ovratnik.
10. Pisane, narodne vezene so zelo priljubljene in lepo okrasijo obleko.
11. Kovinasta vezena je še zmeraj ljubljena moda. Če je na temni, praznji obleki, je obleka na videz še enkrat bolj praznja.

(Kratka kriminalna zgodba.)

»Tu čepiva v tej trapasti nočni službi in dvo-glasno zehava«, je zamrmrala gospodična Hilda in žvečila svoj večerni kruhek. Zmečkala je papir in ga zadegala v koš. »Saj je tudi odveč, da si me poklicala semkaj za samo zdehanje, Liza!«

»Saj te tudi nisem za to poklicala,« je odvrnila Liza, druga telefonistka. »Rada bi, da bi bilo nadzorovanje že končano in ga vsak hip pričakujem.«

»No, kaj pa je to?« je zazdehala Hilda in je zdolgočasno zrla na vrsto telefonskih omarič z njihovimi signalnimi lučkami. To je bila še ena tistih central, ki še ni bila avtomatična in kjer so morale telefonistke delovati še z zamaški in vrvicami.

»Kaj ne, Hilda, da si bila ti tudi že pri brzojavu, preden si prišla semkaj?«

»Kakšne skrbi imaš — seveda sem bila,« se je zasmejala tovarišica.

»In ali si ondi delala samo s Hughesovimi aparati in Siemensovimi brzopisali ali pa tudi še s starim Morsejevim tipkalkom?«

»Tudi to, gospica moja. Zakaj pa vendar to izprašuješ?«

»Ker Morsejeve pisave ne znam dobro brati. Poglej tamle lučko številke 9315! Za četrt ure takole migljaje.«

»V hribih se dela dan...« je zapela Hilda z jeznim obrazom in dodala: »Gospod naročnik, številka 9315, je navaden osel in bi rad gospodičnam v nočni službi malo ponagajal. Le kako ti miglja, kakor bliskavica pred nevihto! Trapa!«

»Pa k a k o miglja, to je, Hilda! Ali ne vidiš, da so to Morsejevi znaki? Lej — trikrat kratko, trikrat dolgo!« je Liza planila kvilku.

»Pa spet od začotka — tri pike, tri črte, zme-raj eno in isto! Ta osel postaja dolgočasen.«

Pa je Hilda spet premišljeno spregovorila: »Tri pike — to je s, tri črte je o — to se pravi so — pa spet so — Bedarija! Ali naj se s takimi oslarijami beliva glavo sredi noči?«

»Hilda!« je zavpila Liza. »Ti! 'SOS', to je tudi klic na pomoč! Naročnik, številka 9315, nama javlja SOS!«

Hilda je imela že telefonski imenik v rokah in je s svinčnikom podčrtala: »9315. Borelli Paolo. Bankir. Kolodvorska 10.«

Drhteča Lizina roka je šla po mnogih vrstah lučk in luknjic, zamašila je eno od števil, si popravila slušalki na glavi in je telefonirala: »Ali je ondi policija? Tu je telefonska centrala, uradnica za čez noč, Liza Fekonja. Brž si zapišite: Nekaj telefonski naročnik nam javlja klice na pomoč z Morsejevim znaki. To je bankir Borelli Paolo, Kolodvorska, številka 10. Pri telefonu ondi se nihče ne odzove, le zmeraj daje znake SOS! Ondi mora biti nekdo v nevarnosti in ne more nič govoriti. Saj boste takoj poslali tjakaj policijski avto? Pa brž, brž, prosim!«

»Ta okus po blagu v ustih!« si je besno mislil Borelli, ki je v mučnem položaju, zvezan na rokah in nogah in s svojim robcem zamašenimi usti, slonel v kotu svoje zofe. Ves divj je strmel v strop in z veliko težavo preložil noge s telefonske mizice na tla. Za hip se mu je zardelo, ko da bi se bil zganil vokal zatemetnivega papirja na oknu — levi v spodnjem kotu — in bi se bil zazrl par oči v sobo, ki so jo roparji pustili razsvetljeno — tako so si bili svesti svoje zmaže!

Njegova dva posla, šofer in kuharica, sta bila za nočjo prosta in sta šla v kino in zdaj še ne moreta biti nazaj. Pa saj se bosta vendar že vrnila, čeprav je njegovo stanovanje daleč od sredne mesta! In tudi lo se bo sledujoči izkazalo, ali je bila njegova domisljica uspešna ali ne!

Po večerji je bil sam obsedel pri svojem pisalniku in je pregledoval zapiske in pri tem izpil steklenico vina in pokadil nekaj smotk. Pa se je oglašil hišni zvonec. Kak pozen gost? Ni kazalo drugače, ko da gre sam odpet. Stori je to in je obstal pred štirimi, vanj pomerjenimi samokresi. Štirje postopaški zlikovci so se bili zgnatli noter, a on, Borelli, ki mu je bilo treba v ravnateljski pisarni svoje banke le na gumb pritisniti, da je koj prihitele ducat najslužnejših nameščencev, se je moral rad ali nerad pokoravati ukazom nočnih vsiljivcev.

»Niš hrupa, gospod Borelli!« je eden od četvorice siknil vanj in čez nekaj minut nato je že ždel nemo v kotu svoje zofe, ves prevezan z vrvice od zastorov in ves ovit ko kaka klobasa. Pa so mu zlikovci privoščili vsaj zofo — in pred njo je — hvala Bogu — stala mizica s telefonom, ki pa je s svojimi bolečimi rokami ni mogel doseči. Vrvice je bila trdno zavozvana in je rezala v meso. Tedajji mu je šinila v glavo krasna misel! Spomnil se je vojaške službe v mladosti, ko se je moral naučiti črtic in pik Morsejeve abecede. Ker je bil tisti predstojnik — hvala Bogu — tako strog, je znal abecedo še zdaj tako gladko, da bi jo tudi v spanju lahko naštel. Z veliko tožavo in ko ga je vse bolelo, je spravil noge na mizo in je z nogami snel slušalko s telefona, da bi se lahko v telefonskem uradu s signalne lučke njegove številke prebralo: SOS. Bi se! A če je le kdo ondi, ki zna Morsejeve znake! A znano mu je bilo, da se telefonistke učijo tudi brzojava.

Pogled na uro mu je povedal, da je že pred tridesetimi minutami nehaj dati znake. Brezbrzično se je naslonil v kot zofe. Nepovabljeni gostje so ga bili koj samega pustili in so odhiteli, da preiščejo hišo. Slišal je, kako so zgoraj v spalnici ropotali in razbijali, in koj vedel, kaj naj to pomeni: zlikovci so našli blagajno, ki je bila v steno vdelana in prekrita s tapeto. Zdaj je bržkone odpirajo in jo nemara jemljejo iz zidu.

Pravkar pa je slišati povsem drugačen glas, ko da bi kdo spodaj venomer obdeloval hišni zvonec. Ali sta šofer in kuharica? Oglašili so se udarci na hišna vrata, ki so se končali z glasnim treskom. Na hodniku so se oglašili koraki in glej! vrata v sobi so se malce odprla in dva stražnika v uniformi sta zrla vanj. Rešen je!

Tamle zgoraj v spalnici, je zastokal bankir, »v prvem nadstropju... Štirje so... V blagajno vlamljajo!«

Glavi obeh stražnikov sta izginili in slišal je, kako so podkovani čevlji topotali navzgor po stopnicah. Zgoraj je zabobnel strel in začul je rjevoče preklinjanje... dokler se ni zaslišala procesija stopinj po stopnicah navzdol in so se njegova vrata na stečaj odprla in se je vsa gruča privabila v sobo.

»Detektivni pristav Strela,« se mu je predstavil prvi prišlec, pravi pravcati orjak in civilni obleki, čigar žepni nož je z naglimi sunki povzročil, da so vrvice popadale z njegovih bolečih rok in nog.

»Vaš klic na pomoč, gospod, nam je sporočila neka telefonska uradnica. Pripeljali smo se z avtom, pa smo seveda zaman zvonili pri vratih in smo morali nato vaša lepa hišna vrata, žal, razbiti. Vedeli smo tudi, da je tale gospod, ki je strokovnjak za vlome v vile, spet v deželi.«

Uradnik je pokazal na črnolasega poveljnika štirih vlomilcev, ki sta jih stražnika privedla v sobo močno uklenjena. »Vaše dragocenosti iz vlomljene blagajne so še v spalnici. Preglejte, prosim, ali ničesar ne manjka. Potem pa se bomo brž poslovili od vas, da bodo tele živalce še pravočasno prišle v kletko in ne bodo zamudile zajtrka...«

Ko sta bili drugič obe telefonistki spet skupaj v nočni službi, je gospodična Liza lahko pokazala Hildi janjarjevo obratnico in zlato zapesno urico, kjer je bilo na pokrovu vrezano besedilo: »Moji prisebni rešiteljci. P. B.«

Kako in kdaj je tobak osvojil Evropo

Zelov tobaka v Bolgariji

Ko so se Španci, ki jih je pripeljal Kolumb leta 1492 do otoka Kube, tam izkrcali, so opazili, da tamošnji domačini drže v ustih zvitek tlečih posušenih listov. Tamošnji Indijanci so kadili nekakšne cigare in z velikim užitkom vlekli svoje žike. Te cigare so domačini imenovali tabako. Odtod je dobila tudi rastlina ime. Če je tedaj to ime nastalo iz imena otoka Tobago ali pa iz imena meksikanske province Tobasco ali pa če sta tako otok in provinca dobila svoje ime po tobaku, se pa seveda ne da več ugotoviti.

Stari Indijanci niso poznali le cigar. Nasprotno, vsi načini uživanja tobaka so jim bili znani. Tako so tudi njuhali tobak ter ga žvečili. Prav tako so poznali pipe za tobak. Neznana jim je bila le cigareta v sedanji drobni obliki. Raziskavanja so pokazala, da so peruanski Indijanci kadili na grobovih svojih dragih poleg tobaka celo strupeno kristavčevco istje. Dim teh listov jih je omamila tako, da so lahko govorili z duhovci svojih prednikov.

Če pogledamo današnjo industrijo tobaka, vidimo, da se je poraba tobaka sicer silno povečala, njeni načini pa niso doživeli v dolgih stoletjih posebnih sprememb. Če hočete, smo celo nazadovani. Takih pip, kakršne so si privoščili Indijanci, ne poznamo več. Poleg običajnih pip, ki so imele kratke ustnike in glave izdelane navadno res v obliki glav, so imeli še posebne pipe, ki so imele dvojen ustnik. Pravzaprav to ni bil več ustnik, ampak cevka, ki se je razcepila v votle vilice. To dvojno cevko, ki je podaljšana vodila kot ena sama cev do pipe, so zatikali Indijanci v obe nosnici in vlekli krepko skozi nos.

Na levi: Dvojna cevka pipe, kakršno so zatikali Indijanci v nosnici. — Na desni: Stara indijanska lončena kratka pipa. Našli so jo v grobu na obali Floride.

Stari svet do odkritja Amerike ni poznal tobaka, vendar se motimo, če mislimo, da stari narodi niso kadili. Herodot pripoveduje o starih

Skitih, da so vdihavali dim listja neke rastline tako, da so njeno listje metali na goreče oglje. Pomponius Mela pa ve povedati isto o Tračanin. Stari Kelti pa so menda poznali že njuhanje. Vse te razvade so seveda prišle z nastopom novih narodov v Evropi v pozabo, ki je bila varna pred tem zlom, dokler ni začel tobak svojega zmagovitnega pohoda po Evropi. Evropeci so se naučili ka-

Dve glavi indijanskih pip iz ruševin indijanskih žrtvenikov v dolini reke Ohio.

diti tobak od Črncev, ki so bili prepeljani v Ameriko kot sužnji. Črnci so bili prvi, ki so prevzeli staro indijansko navado menda največ zato, da bi se z dimom ubranili nadležnim moskitov. Ker so bili prvi črni sužnji prepeljani v Ameriko že leta 1516, ni nič čudnega, da je tobak kaj kmalu našel pot v Evropo. Prvi način, ki je prišel v Evropo, je bilo uživanje tobaka v pipi. Indijanski domačini so, kakor kažejo izkopavanja, tudi najprej kadili iz lončenih pip.

PEDANT, KOLERIK, MENCAČ

pika na i in strešica na č vas izdajata

Marsikdo površno sodi o raznih malenkostih pri pisavi, kakor o pikah na i, o strešicih na č, ž, ali ž, o vejicah, pomišljajih ali klicajih, in misli, da so ta postranske stvari, ki jim ni treba posebej posebnih pažnje. Pa ni takol z enim pogledom lahko večak prodre v skrivnosti značaja tistega človeka, ki jih je napisal.

Kdor je natančen pri ločilih, bo navadno tudi v življenju ljubil red. Zavojuje tega mu še ni treba reči, da je pedant ali pikolovec. Le takrat, če je v ločilih, pikah in strešicah zelo natančen, če jih postavlja vedno v isti višini in enaki velikosti — nazadnje bi jih človek vendar kdaj lahko spregledal — vidimo v duhu pred seboj tudi njegovo do podrobnosti urejeno pisalno mizo, kjer so svinčniki točno v vrsti in na določenem mestu. Bolj površen človek ne posevča takim malenkostim posebne pažnje. Ločilo postavi enkrat tako, drugič zopet drugače. Često je tako raztresen, da sploh pozabi nanj. Drugi zopet čisto z mislimi prehitva pisavo. Na mesto nad i napiše piko nad prvo naslednjo črko. Tretjemu zlezejo pike in strešice nekam visoko v »nebeške višave«. To je čisto — v počev je treba vzeti še ostalo pisavo — znak piščevega idealizma. Četrta s pikami zaostaja. Če so črke debele in težke, imamo opravka s težno k snovi, k zemlji. Ako so pike in druga znamenja visoko nad črkami in prehitvejo črke, h katerim spadajo, nam odkrivajo impulzivnega človeka, do čim jih k jezici in pikolovstvu nagnjen človek postavlja nizko in točno na odgovarjajoče mesto. Krepka ločila v stavkih so znak trdne volje; težak človek se odraža v kilnasti obliki pike na i. Če so pike in strešice zdaj visoko, zdaj nizko nad črkami, potem vemo, da niha piščev značaj med pedanterijo in raztresenostjo; tak človek hitro in lahkotno sodi o drugih, v lastnih zadevah pa je manj ročen. Večkrat nastane iz pike na i cela

Za smeh

Olikana dama
Elegantna gospodična sedi v tramvaju in ima dovolj časa, da se malo nališpa. Najprej vzame iz torbice rdeče barvilo za ustnice, nato škaltjico pudra, se nališpa po najnovejši modi ter se zadovoljno opazuje v zrcalu. Gospod, ki ji sedi nasproti ter jo opazuje pri tem važnem opravku, ji ponudi majhen kozarček: »Izvolite gospodična, saj boste gotovo tudi grgrali!«

Nesporazum
Operacija je bila zelo težka in za slavnega kirurga nekaj izrednega. Ko je bolnik bil zopet pri zavesti, pravi kirurg:
»Tale vaša operacija bo celo znanost obogatila.«
Nejeverno odkima bolnik:
»No verjamem, gospod doktor! Sem namreč v bolniški blagajni.«

Maščevanje je sladko
Osmi razred ženske gimnazije ima piko na profesorja matematike. Nič ne upošteva pri računskih težavah slabosti ženskega spola. Ves razred se že dolgo časa jezil in tuhta, kako bi jo profesorju zagodel. Pa jo končno iztuhtajo. Ko zavoni zvonec, vstopi v razred nič hudega sluteči profe-

Zanimiva pa je pot, ki jo je napravil tobak preden je zavzel Evropo. Že pri domačinih Amerike je veljal tobak za zdravilno rastlino. Prav zato se je zanimaj zanj telesni zdravnik španskega kralja Filipa II. don Francesco Fernandez, ki je leta 1558 prinesel prva tobakova semena na Portugalsko. Tam so začeli gojiti tobak kot izredno zdravilno rastlino in poslanec Jean Nicot je iz Lizbone poslal to »čudežno« zelišče cesarju Francu II., Katarini Medicejski in drugim veličinam tedanjega časa, da bi jim dokazal, kako skrbi za njihovo zdravje. Tedaj je dobila ta rastlina različna imena, kakor travica Kraljice matere, zelišče velikega priorja in podobno. Vsa ta imena ne povedo nič drugega kakor, da so si odlične osebnosti polagale liste te rastline pri kožnih boleznih in ranah na boleče mesto v upanju, da bo kaj pomagalo. Nicotu se je kasneje znanost oddolžila s tem, da je znanstveno ime tobaka povzela po njegovem imenu in jo imenovala »nicotianac«, strup pa, ki ga je mogoče pridobiti iz nje: nikotin.

Kajenje je seveda kmalu prišlo v navado. Razširilo se je zelo hitro. Najprej so imeli kadilce pipe. Komaj so jih poznali 30 let, so že v Angliji v boljših družbah začeli njuhati. Poraba tobaka je začela tako naraščati, da so v Holandiji začeli saditi tobak že leta 1615. Prvi, ki so začeli njuhati, so bili seveda Francozi. Tam je ta moda prišla v navado že pod Ludvikom XIII. Kako hitro

Taka je tako imenovana indijanska »mirovna pipa«, ki gre pri posvetovanjih Indijancev od ust do ust. Te pipe so iz kasnejše dobe, saj igrajo veliko vlogo v vseh »indijanicah«.

je tobak prišel v vse države Evrope, dokazuje najlepše pismo norimberškega zdravnika Doldiusa, ki je pisal 6. aprila 1604 telesnemu zdravniku bamberskega škola in mu sporočil, da je turško poslanstvo, ki je tedaj prispelo na dvor cesarja Rudolfa, našlo v mestu dovolj tobaka in da so tedaj tudi že Norimberžani imeli navado kaditi tobak iz pipe.

Tako je pred dobrimi 300 leti zavladal tobak nad Evropo. Prvo, kar nam je dala Amerika je bil poleg naropanega zlata tobak. Šele mnogo kasneje in z veliko težavo se je udomačil krompir, od katerega živi danes pol Evrope. Krompir so vpeljali tudi dvori in dolgo časa kmečko ljudstvo ni maralo saditi krompirja. Nasprotno pa je tobak nenehoma pridobival na prijateljskih, čeprav so v vseh državah bile proti razvadi spočetka razglašene hude kazni.

črta. Pred takim človekom bodi previden, ker je razburljiv in slabo obvlada samega sebe; z njim ni dobro »lešnikov tretje. Često je ta črta pomaknjena tako nizko k črki sami, da se kar strne z njo. S človekom, ki tako piše, se ni dobro spustiti v preveč zaupne pogovore, ker zelo črno gleda. Tudi ljudje znani zaradi prenašanja čenč, imajo čisto tak znak na svojem praporu.

Pri strešicah nad črkami č, ž, in š je važno, kako so zavite. Jasno navzgor odprte strešice so znak odkritosti, navzdol odprte strešice pa precej slahjši pobešeni roki otroka, ki hoče nekaj skriti z njo, in torej pomenijo zaprtost, nezaupljivost. Takšni ljudje so značaj, ki ne pokažejo radi odprtih kart. Če so strešice spiralasto zavite in so podobne majhnim krogom, potem ne smemo vsega verjeti roki, ki jih je napisala. Samoljubneži, ljudje, ki se pred drugimi radi delajo važne in hočejo biti vedno v ospredju vsega zanimanja, bi radi tudi s pisavo imponirali in delajo zato strešice posebno velike. Dolge in koničaste strešice razodevajo ostro mislečega in kritičnega duha. Če so strešice izoblikovane tako, da gredo v ostrom kotu od leve proti desni, pomeni to, naj se občutljiv človek pisca ter strešice rajši izogiblje. Pisec bi užival, če bi mogel koga dražiti.

Še na kratko o ločilih. Česti in celo za isto besedo dvojni ali trojni klicaji oziroma vprašaji izdajajo piščev entuziazem in navdušenost. So nekakšna »razprodaja čustev«. Tanki in ležerji klicaji so znak občutljivosti. Če so klicaji krepki in pokončni, dokazujejo energičnega in samega sebe obvladujočega človeka. Majhni in slabi klicaji so znak neživahnosti in mirnega temperamenta, do čim lahko sklepamo iz močnih, na desno nagnjenih klicajev na odporen značaj, ki mu ni dobro ugovarjati.

sor, dekleta pa meni nič tebi nič vse mirno obsede v klofeh. Profesor tudi nič ne reče, dokler ne pride do katedra in z ljubeznivim nasmehom in poklonom reče:

»Drage moje gospodične, kar verjemite mi, tudi kasneje v življenju boste še masikdaj obsedele.«

Sramežljivost
Ivka Sramežljivka je šla k zobozdravniku. Ta ji vrta in plombira po zobeh, da se kar kadl. Ko je vse končano, vzame Ivka s hitro kretnjo vse zobovje iz ust. Zdravnik pade skoraj v nezavest:
»Saj imate vendar umetno zobovje! Zakaj mi niste povedali!«
Ivka zardi: »Oh, gospod doktor, ko me je pa tako sram.«

Vir
»Joj, gosa Samčeva, povejte mi vendar, odkod imate ta lepa, debela jajca?«
»Čisto zaupno in samo med nama povedano: od putk.«

Prvorazredni hotel
»Ali je to prvorazredni hotel, gospod plačilni?«
»Da, gospod, pa se kar vsedite. Vam bomo kljub temu postregli.«

Hitrost rib

S poskusi so ugotovili, kako hitre so nekatere vrste rib. Losos premeri v 24 urah 40 kilometrov morske poti, pri čemer z lahkoto preskoči vse zapreke, visoke do 3 m. Istočasno preplava postrv 32, ščuka 23 in mrena 18 km na dan. Mlade igulie potrebujejo 3 leta, da preplavajo Atlantski ocean od Mehikanskega zaliva do Evrope, kamor se gredo drstit. Plavajo s hitrostjo 12 km na dan.

Čebula proti prehladu in kašlju

Čebula in česen spadata med lahko prebavljive začimbe in poleg tega še pospešujeta prebavo težje hrane. Čebula tudi odlično regulira pline, ki se zbirajo v telesu, ima mnogo vitaminov ter je dobro zdravilo proti bronhitičnemu katarju. Dve glavici čebule srednje velikosti zremo na ploščice, jih posujemo s sladkorjem ter jih pustimo ležati v posodici preko noči. Medtem se razvije sok, ki ga damo bolniku. Čebulni sok je odlično sredstvo naj uživa surovo čebulo. Neprijeten okus po oroti katarjem in prehladu sploh. Kdor lahko, čebuli lahko odpravimo, če popijemo skodelico mleka ali kave.

Jakuti

Jakuti žive v Sibiriji in jih je blizu 250.000. Naseljeni so ob srednji in spodnji Leni ter se pečajo v glavnem s konijero. Z govedorejo in z rejo severnih jelenov. Oblačijo se v konjske in goveje kože, ženska pražnja obleka je obrobljena z dragoceno kožuovino in okrašena s srebrom. Jakuti so kaj spretni kovači srebra. Zadnje čase je postala domovina Jakutov zelo bogata zaradi zlatih rudnikov, hermelinov in belih lisic. Jakuti so znani še zaradi nečesa drugega: po veliki požrešnosti. Niim najsorodnejši ljudje — Japonci — pa nasprotno (s)do naimani med vsemi azijskimi narodi. Snedo komaj tretjino tega, kar pospravi povprečni Evropejec.

Križanka št. 20

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15					16				17				
18			19							20			
21		22	23			24			25	26			
27						28							
29	30		31	32	33	34	35	36				37	38
39		40						41				42	
43	44	45								46	47		
48									49				
50						52				53			

Vodoravno: 1. reka v podzemlju, 6. del telesa, 10. spletena posoda, 15. vrsta slaščic, 16. ovov, zavitek, 17. leposlovna oblika, 18. svetopisrnska oseba, 19. afriška pokrajina, 20. nemška reka, 21. del obraza, 23. kemična spojina, 24. slovnov zob, 26. Vombergarjeva oseba, 27. špansko mesto, 28. nemški prebivalec, 29. kemična spojina, 34. namizna posoda, 39. finski pristanišče, 40. sprimek, gruča, 41. češka reka, 42. Ganglova drama, 43. bližnji sorodnik, 45. gorski prebivalec, 47. švicarski kanton, 48. gorenjska postaja, 49. okusna pijača, 50. najvišja točka, 51. vrsta zdravil, 52. obrežno otočje, 53. napad, 54. naval.

Navpično: 1. angleško narečje, 2. moški glas, 3. mlada kravica, 4. del pokore, 5. tovarna zastorov, 6. prvotni prebivalec, 7. vrsta jedi, 8. domača perutnina, 9. grška pokrajina, 10. rusko mesto, 11. leposlovna oblika, 12. širjava, širina, 13. tuje ime, 14. kaplja, požirek, 22. vrsta maščobe, 23. porast, nastop, 25. umetniški klub, 26. slovenski list, 29. Gregorinova oseba, 30. obljuje, 31. zreljšiše, ozemlje, 32. pripovedno pesništvo, 35. trgovski popust, 34. ločitev, razstavek, 35. kvartopirski izraz, 36. obvezovanje, preveza, 37. pesnik občutij, 38. žensko ime, 44. ruska reka, 45. člen družine, 46. tuja črka, 47. hrvatska reka.

Rešitev križanke št. 19

Vodoravno: 1. tla, 4. salama, 10. boter, 15. Riga, 16. zelena, 17. mena, 18. opolo, 19. Tirole, 20. Lim, 21. Peru, 22. robida, 23. leca, 24. aga, 26. sinica, 28. pogan, 30. most, 32. napaka, 35. lega, 37. Elija, 39. Verona, 41. Dom, 42. mila, 43. Matera, 44. Sele, 45. Ada, 46. Medeja, 47. meter, 48. Raka, 49. nakana, 50. cena.

Navpično: 1. tropa, 2. Lipe, 3. Agora, 4. Salust, 5. Azori, 6. leto, 7. alibi, 8. merica, 9. anoda, 10. balo, 11. omelo, 12. telega, 13. enica, 14. rama, 25. golida, 27. navada, 28. Panama, 29. namera, 30. mesar, 31. silak, 32. namen, 33. petek, 34. koran, 35. lasec, 36. len, 38. Jama, 40. reja, 41. dete.

Ali ste uganili vsaj nekatere sledove? Saj se sami izdajajo, če le malo pomislite. Prvo sled je zapustila teta zvitorepka, drugo jelen, tretjo jazbec, četrto divji prešič, peto srna in šesto veselo poskakujoči zajec. Le dobro si jih oglejte, zakaj prihodnjice boste ugibali sledove bežečih živali.

Optimist pri ljudočrcih

»Kaj pa, če me ne bodo snedli? Mogoče je čarovnik predpisal poglavarju brezmesni dan.«

Banca cooperativa economica S. A. a Lubiana

eseguisse tutte le operazioni di banca alle più favorevoli condizioni
Emissione d'asegni circolari

Zadružna gospodarska banka D. D. v Ljubljani

izvršuje vse bančne poste po najugodnejših pogojih
Izdaja cirkularne čeke

Telefon 2037, 2979

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1.— pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Autoprevoznika

Iščemo za prevoz premo- ga iz rudnika na ca. 4 km oddaljeno postajo Crno- melj. Prevoz ca. 1000 ton mesečno. Gume in pogonska sredstva preskrbimo. Ponudbe samo za dolgo- ročno pogodbo le s sigurnim tvor. avtom od ca. 5 ton je poslani na: And. Jakl d. d., Krmelj, Dol.

Krojaškega pomočnika

za konfekcijo sprejme takoj Pelko Franc st. Novo mesto.

Več čevljar. pomočnikov

iščem za damske in flese čevlje. Nastop takoj ali po dogovoru. - Ješe, Ope- karska cesta 51.

Hlapca

za vsa dela rabim takoj. Primar, Spod. Zadobrova št. 15, p. D. M. Polje. b

Služkinjo

iščem za kmetijska dela. Suhadolnik, Prevalje, p. Preserje. b

Hlapca

za kmečka dela. sprej- mem. Skriep, Mala vas 5 p. Jezica. (b)

Služkinjo

pošteno, za vsa gospo- dinjska dela. sprejemem takoj. Vprašati na Sv. Petra cesti 36.

Modistko

samo prvovrstno delavko sprejemem. - »CERIC«, M. Peteln, Wolfova 3, Ljub- ljana. (b)

Pošteno dekle

ki ima veselje do otrok ter večjo šivanja sprej- mem. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 822. b

Služkinjo

ki samostojno kuha in opravlja vsa hišna dela sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 806. b

Kuharica

samostojna, dobi dobro službo. Plača 300 lir. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 819. b

Postrežnico

sprejemem, snažno in po- šteno, ki rada dela v boljšem stanovanju. Od 11-3. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 815. b

Gospodinjsko pomočnico

samostoj. kuharico, prid- no, pošteno in vestno, zelo snažno, sprejme bolj- ša družina dveh oseb. - Naslov v vseh poslov. »Slov.« pod št. 813. b

Dekle

pridno in pošteno, ki je vajeno kmečkoga dela in molže, se takoj sprejme na kmetijo v bliž. Ljub- ljane. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 811. b

Vrtnarskega pomočnika

ki je zmožen samostojno voditi vrtnarstvo, takoj sprejemem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 808. b

Živali

Plemenske zajčke

prodam. Sv. Petra na- sip 59, I. nadst. j

Kupim konja

srednje teškega, 8 do 10 let starega. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 768

Damskega psa

prodam. Salezijanska 11, Kodeljevo. (j)

Kravo

8 mesecev brejo prodam. Poizvo so: Bizovik 26.

Službe

Jstejo:

Delo na dom

pletenje nogavic, jopice, krpanje perila itd. sprej- mem. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 726. a

Službo

k starejšemu dobremu gos- podu želi starejša, prid- na, varčna in skromna kuharica. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Dobra gospodinja« št. 710. a

Lesni manipulant

vešč gozdne in pisarni- ske manipulacije ter na- kupa lesa, išče službo. Gre tudi kot sluga, vrat- ar ali za inkasanta. Po- šten in zanesljiv, z do- brimi spričevali, nastopi takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 796. b

Damska krojačica

gre na dom, zmožna vsa- ga krojenja, tudi pred- lavati. Ponudbe v upr- avo »Slovenca« pod »Prak- sa« št. 797. (a)

Prodamo

Jabolka

so izdatna hrana za ma- le in velike. Pridite, se- daj je zadnja prilika za nakup. Lavrič in Strum- belj, Tyrševa c. 33. l

Dva šivalna stroja

»Singer«, en specialen za entlanje, ugodno prodam. - Naslov v upravi »Slo- venca« pod št. 662. b

Cepilna smola

strokovno sestavljena, vedno uporabljiva. Inž. Prezelj, Wolfova št. 3, Ljubljana. Telefon 34-73.

Ročne mline

za enotno moko dobavlja Ilerič & Co., Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-64. l

Voz - samček

dobro ohranjen naprodaj. Cena 1200 lir. Naslov v upravi »Slov.« št. 694. l

Sejmski dežnik

nov, tudi za geometro, prodam. Vprašati: Drav- lje, cesta Stegne 10a-I., nad Remizo. l

Šivalni stroj

damske snežke (nove) šte. 36, globok voziček, posodo za mast, prodam, Kopina, Marencičeva 5-I.

Ranobran

vsakovrstne poškodbe drevja: zaradi mraza, zajca, raka in drugih bo- leznih celj »RANOBRA«. Inž. Prezelj, Wolfova 3, Ljubljana. Telefon 34-73.

Gnojnična črpalka

malo rabljena naprodaj. - Suštaršič Jernej, Sp. Hru- šica 10, p. Dobrunje. l

Plasč - kožuh

ameriških kož naprodaj. Hmelak, Tyrševa cesta št. 35a. l

Prvovrstni karbolinej

svetli in temni katran, Cramolin, kolektorsko olje za elektromotorje, Gravicyd hladil. olje za vse stroje v dozah, vin- ska želatina »Flora«, gnojilna sol za cvetlice stalno v zalogi Petro- nafta, Ljubljana, Tyr- ševa cesta 35a. l

Ščureks

zoper ščurke je stavljen na osnovi najnovejših to- vrstnih poskusov. - Inž. Prezelj, Wolfova ulica 3, Ljubljana. Telefon 34-73.

Radio aparat

5 cevni, znamke »Miner- va«, prodam. Jegličeva cesta 29, II nadst. l

Naprodaj:

Wertheim blagajna, pols- ka kovačnica, kompresor, zračna sesalica za avto- značnice. - Petronafta, Ljubljana, Tyrševa 35a.

Emajliran štedilnik

skoraj čisto nov, nem- škega sistema, prodam. Janežič Jože, Skrovnik, pošta Traisče. (l)

Kratek klavir

original Stingel, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 781. (l)

Podgane

voluharje in miši zanesljivo uniči inženir Prezelj »Mikrotan« - Ljubljana, Wolfova ul. 3, telefon št. 34-73. l

Prodam ali zamenjam

dobro ohranjen pletilni stroj, dolg 30 cm — za kravo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 793. b

Večja količina

novih trgovskih knjig, zaradi opustitve trgo- vine ugodno naprodaj. Na- slov v upravi »Slovenca« pod št. 800. (l)

Divji zajec!

Sadjarji, škod. na sad- nem drevju vas obvarje inženir Prezelj LEPU- SIN-mazilo. - Ljubljana, Wolfova ul. 3, tel. 34-73.

Prodam:

kovaški primož (srednji), cevni primož, sekače, pre- bijače, držala za kladiva. Poizvo se: Medvedova 17 - vhod iz Zibertove. l

Lepo oljnat sliki

Mačone prodam. Naslov pri »Slov.« upravi št. 823.

Največja izbira

otroških vozičkov, dvoko- les, smučil, sani l. dr. po najugodnejših cenah pri tvrdki »Tehnik« Josip Banjal, d. z. o. z., Ljub- ljana, Miklošičeva c. 20.

Pleskano spalnico

prodam. Mizarstvo Josip Zužek, Strelška ulica 5, dvorišče, Ljubljana. l

Ročni voz

prodam. Nosilnost 1000 kg. Selan J., kolar, Do- brunje. l

Pisalni in adicijski stroj

prvovrstne znamke ugod. prodam. Mercedes, Fran- čiškanska ul. 10.

Knjige

Knjige!

Vse vrste antikvarčnih knjig od najstarejših do najnovejših kupuje knji- garnar Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ul. št. 6, telefon 44-24.

Avto-motor

Oblastv. koncesionirana šoferska šola L. Gaberšček bivši komisar za šoferske izpite Kolodvorska ulica št. 43 Telefon št. 28-28.

Izpit se lahko polaga že z 15. letom.

Nakup in prodaja avto- mobilov, tovornih in oseb- nih ter motociklov. Žu- žek, Ljubljana, Tavčar- jeva 11. f

2951

DRVA
PREMOG
JOLENJSKA
CC 17A

Kupimo

Črno deteljo

in korenjevo seme kupi- jemo ali zamenjamo za pesno seme. - Sever & Komp., Ljubljana - Go- sposvetska cesta.

Mačje kože

plačujem zelo dobro, li- sešče posebno visoko ce- no. Kupim tudi vse dru- ge kože divjačine. Dav. Zdravič, Ljubljana, Stari trg št. 20. k

Tovorni avto

5 ton nosilnosti, nov ali tudi rabljen, če je v naj- boljšem stanju in takoj uporabljen, kupimo. Po- nudbe na And. Jakl d. d., Krmelj, Dolensko. f

Kupuje

ovčjo striženo volno, vol- nene pletilske, krojaške, šiviljske in mešane od- rezke. Izrabljene volnene pletene jopice, rabljeno žaklovino, kakor vse tek- stilne surovine. Prodaste najboljše samo pri »Jugo- volna«, Ljubljana, Tyr- ševa cesta 41, tel. 32-45.

Sena ali detelje

kupim več tisoč kilogra- mov. - Gostlina Vodnik, Podutik. k

Krojaške odpadke

volnene in bombažne ple- tilske ter šiviljske od- rezke, kakor vse tekstil- ne odpadke kupuje Ger- kman, Hrenova ul. 8. k

Staro tehcnico

od 3 do 5 kg kupim. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 699. k

Ježice

kupim. Navesti količino in ceno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 752. k

Šivalni stroj

ki dobro šiva, kupim. Po- nudbe na upravo »Slov.« pod »Šivalni stroj« št. 761

Kože domačih zajcev

veverice, lisca, djhurjev, kun, vider in domačih mačk kupuje L. ROT, krznarstvo — Ljubljana, Mestni trg 5. k

Kupim »Mladiko«

1932—1941, »Čas«, »Men- tor«, vse nevezano. Pi- smene ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Nakup revij« št. 723. k

Svinec in antimona

kupi vsako količino akumulatorska delavnica Gražar, Tyrševa 23. k

Steklenice

Butelke, bordeaux, ehi- anti, konjak itd. kupuje Sr. Kham, Kongresni trg št. 8. k

Bolniški voziček

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Slo- venca« pod »Bolniški vo- ziček« št. 822. k

Prazne steklenice

čiste, vseh vrst vina, ver- mutha in marsale kupuje Košmerlj, skladišče Ran- zinger. k

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Novo kuhinjsko opravo

prodam. Škrjanc, Bizo- vik št. 44, p. Dobrunje.

Šperano spalnico

pleskana oreh. imitacija, plesalna miza, moder., iz hrastovine, prodam mizar- stvo Artnak Josip, Jen- kova ulica 7. k

Sprejemamo naročnike tudi le za drugo polovico

„Slovenčeve knjižnice“

ki jo bomo začeli z najlepšo slovensko pastirsko povestjo našega znanega pisatelja Janeza Jalena in ki bo bogato ilustrirana

OVČAR MARKO

Vsi, ki so že naročeni na „Slovenčeve knjižnice“, bodo poleg 24 knjig dobili za nagrado 25. knjigo „Veliki beli molk“ zastonj. Vsak kdor pa se naroči sedaj na drugo polovico „Slovenčeve knjižnice“ (zvezek 13-24), bo dobil to znamenito 25. knjigo (za te, ki bodo naročeni le na drugo polovico „Slovenčeve knjižnice“ ie to 13. knjiga) za doplačilo 5— L Oni pa, ki niso naročeni ne na vso, ne na drugo polovico „Slovenčeve knjižnice“, bodo pa mogli to knjigo „Veliki beli molk“ dobiti samo za ceno 20— L. Ta knjiga bo nenavadno bogato ilustrirana z risbami, ki so povzete iz eskimskih pokrajin in tamkaj- šnjega življenja - pokrajin velikega belega molka. **Postanite torej naročnik vsaj druge polovice „Slovenčeve knjižnice“! Bogate knjige stane, o vsaka le 5- L**

BEKLE Z BISERI

ki bo izšla namesto napovedane 8. knjige „Slovenčeve knjižnice“ v kratkem, bo lepo ilustrirana. Ilustracij bo kakih 20. To bo prva ilustrirana izdaja te knjige v slo- venščini. Prav tako bo lepo ilustrirana ena najboljših naših mladinskih povesti, ki se lahko stavi ob stran znanim mladinskim povestim iz svetovne literature

TONČA IZ LONČA

ki jo je spisal Dr. Joža Lovrenčič, in v kratkem izide. Tudi senzacionalni opis potovanja pisatelja Osdowskega po Mongoliji in skrivnostnem Tibetu, ki bo izšel v kni- gi pod naslovom

Ljudje, živali, bogovi

bo opremljen s številnimi ilustracijami, ki bodo pona- zarjale in krasile napeto vsebino.

Ne odlašajte niti trenutka, ampak takoj naročite vsaj dru- go polovico „Slovenčeve knjižnice“, ki Vam za današnji čas nudi tako lepo in vredno razvedrilo!

Srbe

Oddajo:

Opremljeno sobo s posebnim vvhodom, v središču mesta proti ko- lodvoru takoj oddam. Na- slov v upravi »Slovenca« pod št. 762. -

Opremljeno sobo

lepo, oddam boljšemu gospodu Naslov v upr- vi »Slovenca« pod št. 829.

Prazno sobo

veliko, poseben vhod, ta- koj oddam. Medvedova 36.

Jstejo:

Sobo

lepo, opremljeno z eno ali dvema posteljama, po- sebnim vvhodom, v sredi- šču mesta, rabimo za ta- koj. Soba bi se rabila le nekajkrat mesečno. - Ponudbe na And. Jakl d. d., Krmelj, Dolensko.

Skromen profesorski par išče opremljeno sobo, če mogoče tudi hrano. Po- nudbe upravi »Slovenca« pod »Dober plačnik« 799.

Stanovanja

Oddajo:

Enosobno stanovanje

s kuhinjo oddam brez- plačno takoj starejši osebi (ženski), katera ima svoje pohištvo in voljo, da pomaga pri gos- podinjstvu. Ponudbe na podružnico »Slov.« Novo mesto pod »Gospodinja«. k

Stanovanje

3 sob, pritlikin, v cent- ru, oddam. Ponudbe z opisom družine pod šifro »Snažna, točna stranka« št. 744 upravi »Slov.« k

Jstejo:

Dvosobno stanovanje

event. sobo s kabinetom iščem za april na Viču, v Rožni dolini ali Trno- vcu. Ponudbe upravi li- sta pod šifro: »Solidna stranka« št. 698.

Dvosobno stanovanje

komfortno, išče za takoj ali pozneje dvočlanska obitelj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plačam pol leta naprej« št. 763.

Družina dveh oseb

Francesco Perri

50

Neznani učenec

Ěgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. JoĹa LovrenĹiĹ

Marko je pogledal stranico in naŹel Źe razloĹno viden in nedotaknjen napis: Iesus.

»To eo vrata,« je nadaljeval Simon, »ekozi katera je stopil tvoj oĹe, da bi te videl. Ko je opazil, da so te obrezali, je potegnil iz noĹnice meĹ in zarjovel kakor lev. Tam skozi pa je zbeĹala tvoja mati s teboj v naroĹju, a za njo takoj liktorji. Pomisli, gospod, od takrat te ni veĹ videla, a ti si danes Źe moĹ in NajviŹji je hotel, da se vrneŹ v Izraelovo kraljestvo.«

Mark bi rad govoril, a grlo so mu zapirale solze. Usoda njegovega rojstva ga je muĹila, a zdaj je prviĹ Źutil, da je njegov povratak v rojstno deĹelo delo Previdnosti. Nekaj novega in dokonĹnega se pripravlja, kar ga usmeri Ĺisto drugam in da nov smisel njegovemu Źivljenju.

Mater mora za vsako ceno poiskati.

Ko je pomislil na svoj pogovor s Pilatom, je ugotovil, da mu ni niti oddaleĹ kaj namignil glede njegove zadeve. MogoĹe iz obzirnosti, ko je vendar pokazal svoje zaniĹevanje do judovskega ljudstva. Sramoval naj bi se torej, da je sin tujke. Pa zakaj, Ĺe so celo bogovi ljubili sinove, ki so jih imeli s ĹloveŹskimi hĹerami? Le kaka grozna blaznost je prevzela ljudi, ki so vsi rojeni iz Dionizovih solz, da so se razdelili v sovraĹne tabore in se Ĺrtijo?

4.

Se leti dan je Mark eklenil, da se mora hiŹa urediti. Megaklesu je naroĹil, naj vse vodi in nad-

zoruje. Starec ee je spravil takoj na delo. Iz Cezareje in Sidona je poklical slikarje, v Aleksandriji naroĹil opravo in stekla, iz Antiohije in Tira so priŹle preproge in svileno blago in cel kup obrtnikov in suŹnjev se je trudil, da bi Ĺim sijajnejŹe opremil prostore, v katerih bi stanoval Mark, plemeniti Rimljan in Ĺastnik legij. Medtem ko so hiŹo preurejali, se je namenil iti k Saramali, da bi z njim govoril o dveh zadevah, ki sta ga silili k reŹitvi.

Prvo je bil vojaŹki nastop, ki mu je bil ukazan. Najprej bi moral uvesti stalno sluĹbo hitrih slov s Cezarejo ob morju, potem pa prositi Saramala, da bi mu pomagal izslediti mater. Tako previdni, tako oprezn! in pri vsakem koraku in dejanju z gotovostjo raĹunajoĹi poslovni starec bi mu utegnil biti pri iekanju prav posebno koristen. Sel je osebno k njemu, ker ni hotel, da bi bil pri zadevah, ki sta ee obe tikali samo njega, zraven tudi Panza.

Saramalova hiŹa ni bila daleĹ od njegove in je sosedoval s Kaifom, s katerim sta si razdehila posele v mestu. Ker je imel bankir samo hĹer Glafiro, ki je bila zaroĹena s Fanuelom, sinom velikega duhovna in poveljnikom tempeljske straĹe, je ves Jeruzalem govoril, da dela Saramala za Kaifovo hiŹo...

»Gospod,« je spregovoril Saramala, ko je stopil Mark, ki ga je sprejel v sobi za odliĹne goste, »Ĺe ne bi priŹel ti k meni v obiŹki, bi danes jaz obiŹkal tebe in Sisinja Panza. SporoĹiti ti imam vaĹne vesti.

»Za kaj gre?« je vpraŹal Mark.

»IzvrŹil sem upraviteljev ukaz, gospod, in NajviŹji je blagoslovil moje delo.«

Medtem je vstopila Glafira s posodico vonjav v roki, ee gostu ljubko poklonila in se mu pri-

bliĹala, da bi mu odiŹavila lase. Nasmehnla ee mu je s svojimi kovinasto Ĺrnimi oĹmi in velikimi belimi zobmi, ki so se blesteli v rjavem obrazu z lepo oblikovano brado.

»Pri Herkulu,« je pomislil Mark, opazujoĹ njene tihe gibe, ko ee je kakor pantra proĹno vtela okoli njega, »lepŹe zobe ima kakor Lolija.«

»Eleazarjevo pismo imam,« je nadaljeval Saramala, »pripravljen je, da bi ee pogajal.«

»Dobro. To je res vaĹno,« je dejal Mark. »In kje in kdaj?«

»Kdaj, doloĹiŹ ti, gospod, v sporazumu s Panzom in, ako je potrebno, tudi z upraviteljem Pilatom; kje, pa je doloĹil Eleazar. Ni daleĹ. Eleazar,« je dodal Saramala, »pa postavlja tudi pogoj, da boŹ od vaŹe strani navzoĹ osebno ti, sam pa, da poŹlje svojega zastopnika, ki ti pride naproti.«

Medtem ko je Saramala govoril, so mu na Ĺelu one tri gube, ki so bile kakor sokol v poletu, podrtavale kakor bleskavica na polnem nebu. Tudi Glafira je pripirala oĹi, ko da bi s elastjo pouĹivala oĹetove besede.

»O vsem bo treba govoriti Źe s Panzom,« je rekel Marko, »Ĺeprav sem za zdaj zadovoljen s tvojim poroĹilom. Upam, da mi ne bo teĹko prepriĹati Eleazarjevega odposlanca, da je zanj najboljše, ako ee vda.«

Saramala in Glafira sta ee spogledala z nezaznavnim nasmehom, potem pa pogledala Marka.

»Tudi jaz upam,« je rekel Saramala.

Nato je govoril Mark s stariim bankirjem najprej o upostavitvi sluĹbe slov s Cezarejo in je ukazal, naj predloĹi proraĹun, koliko bi stalo, da bi zaĹela Ĺimprej in redno poslovati, potem pa je preŹel na mater.

»Ti veŹ, Saramala,« je zaĹel, »da je moja mati Judinja in da doselej Źe nisem videl njenega obra-

za. Vesti o njej so bujne in nedoloĹne, a prepriĹan sem, da je Źe Źiva in kje v teh krajih. MoraŹ mi pomagati, da jo najdem. Na stroŹke ne glej, vse moje premoĹenje ti je na razpoloĹo, samo da izve, da sem jaz v Jeruzalemu in da Źelim Źiveti z njo.«

Saramala je nekaj Ĺasa molĹal, kakor bi ee zamislil, potem pa je rekel:

»Gospod, tvoja naroĹila bom izvrŹil. PrepriĹan pa sem, da boŹ dobil o svoji materi matrikanske podatke, ko boŹ govoril z Eleazarjevimi odposlancem. Eleazarjevi ljudje Źivijo v gorah in ni izkljuĹeno, da je ne bi kdo kdaj sreĹal, Ĺe je res, da Źivi v hribih.«

5.

Ko je priŹel Mark iz Saramalove hiŹe, je takoj stopil k Panzu v palaĹo Antonijo, da bi mu poroĹal o Eleazarjevem pismu in ee z njim posevtoval in doloĹil Źe dan in naĹin glede sestanka.

Panza je bil mnenja, da je treba o vsem obvestiti Pilata v Cezareji, ker ni bil za to, da bi vodil pogajanja tako mlad in neizkuŹen Ĺastnik, kot je Mark Adonij.

Mark je pa ugovarjal, ĹeŹ, da bosta Pilatu poroĹala o pogojih predaje, da jih potrdi, pooblastilo za pogajanja pa da vsebuje Źe naroĹilo, ki ga je dal Saramala. Kar se pa tiĹe upornikov, da ee Ĺuti dovolj moĹnega in odloĹnega, da jih prisili k takim pogojem pri udaji, da bodo koristni in Ĺastni za ugled Rima. In potem je imel Źe posebno vaĹen vzrok, zaradi katerega ee je pogajnal, da bi on vodil pogajanja. Od uspeŹnega vojaŹkega pohoda je bila odvisna njegova in Varilijina prihodnost. Pilat mu je obljubil, da mu doseĹi pri cesarju pomiloŹenje in dovoljenje, da bi se lahko vrnil v Rim, Ĺe ee mu poseĹi strefi upornike. Zato je hotel pokazati, kaj zmore in poudariti pomembnost svojega osebnega nastopa.

Denar

Vse denarne in trgovske posle

»vrŹim hitro in toĹno
Obrnite se na:
Rudolf Zore
GledaliŹka ulica Źteev. 12.
Telefon 38-10.

KnjiĹnice hranilnih vlog
obrestujejo se po 10% -
prodam. Odstopim, kdor
povrne Źkodo kmetskih
dolgov. Ponudbe upravi
lista pod »Potreba 702«.

Delnice Trboveljske
premogokopne kupimo
Źe nekaj komadov. Rud.
Zore, Ljubljana, Gleda-
liŹka ulica 12.

Filatelija

Filatelisti pozor!

Nakup in prodaja znamk
vseh vrst, JOL albumov
in filatelistiĹnih potreb-
Źin je najugodnejŹa v
knjiĹarni Jan. DolĹan,
Ljubljana - Stritarjeva
ulica 6, tel. 44-24.

Vatikanske znamke

smo dobili poleg drugih.
V zalogi imamo tudi raz-
liĹne albume. Mladinska
zalozba, Stari trg 30.

Ugoden nakup

vsakovrstnih znamk nudi
trgovina Ĺesnovar, Ljub-
ljana, Cesta 29. okt. Źt. 2

Razno

Smeti

ogorke, pepel blato in
izkapanine lahko odla-
gate v opuŹeni gramozni
jam! na skladiŹu stav-
benika Kamnikarja na
Źmartinski cesti, nasproti
tovarne za kled. Ker je
to za mesto najbliĹja
opuŹena gramoznica, r

REUMATIZZATI REVMATICHI

Fate regolarmente la vostra cura di **URODONAL** e vi sentirete subito meglio.

Eviterete: Dolori, Sciatica, Emicrania, Obesit.

Un cucchiaino di caff mattina e sera in un po' di acqua.

PRODUZIONE ITALIANA

UN PRODOTTO DI FAMA MONDIALE

URODONAL  PROIZVOD SVETOVNEGA SLOVESA

Aut. Prof. Milano 5927 del 31-1-38

Obisk

Mnogo zanimivega berila in Źe veĹ prekrasnih slik

Vam prinaŹa vsak mesec »OBISK« za letno naroĹnino 40—lir. NaroĹajte v upravi, Ljubljana, Kopitarjeva Źteev. 6

Togal

ecco la chiave della salute

evovam kljuĹ zdravlja

CURA INFLUENZA, NEURALGIE, REUMATISMI LOMBAGGINE e rapidamente ne calma i dolori

ZDRAVI HRIPO, NEVRALGIE, REVMATIZEM TRGANJE V LEDJAH in noglo pomiri boleĹine vsen teh boleŹni.

Lab. G. MANZONI & C. - Milano - via Veto, 8

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

V nedeĹjo 1. februarja in na SvetiĹco 2. februarja predstave ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30 ur!

BENIAMINO GIGLI in EMMA GRAMATICA v svojem najnoveŹem pevskem vefilimu **Vrtoglavica**

Ostali igralci: Camilla Horn, Ruth Helberg itd. Glasba: Puccini, Wagner, Giordani itd.

KINO MATICA - TEL. 22-41

Filmska mojstrovina z najboljimi karakternimi igralci

Ĺe ne norijo, jh ne maramo

Ruggero Ruggeri, Armando Falconi, Antonio Gandusio

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Zapleteno vpraŹanje o ljubezni in umoru **NedolĹna all kriva**

S. Francisco, Singapore, Filipini, Havajski otoki! — Frederic March in Jean Bennett

KINO UNION - TEL. 22-21

Paola Barbara v najbolji komediji sezone **Nadvojvodinja se zabava**

»SlavĹek Hollywooda«. Grace Moore v velezabavnem glasbenem filmu **Sisi**

Predstave ob 14.30 in 17. uri

KINO KODELJEVO, tel. 41-64

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŹEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

Po VaŹi Źelji Vam izdela **KNJIGOVEZNICA Ljudske tiskarne v Ljubljani** Kopitarjeva 6/II

v svoji Źrtalnici razne poslovne knjige, ako niso Źe v zalogi. Istotako izvrŹi tudi vsa druga knjigoveŹka dela posebno razne ve-zave od preproŹih do razkoŹnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjene-ga galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lep ih, modernih fazonah.

CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUĹITE SE!

Una macchina per scrivere portatile che, oltre le proprie caratteristiche di trasportabilit, offre tutti i vantaggi di una macchina per ufficio  la:

Pisalni stroj v kovĹegu, sodobne elegantne linije, praktiĹen radi prenosljivosti ter svoje izvrŹne trpeĹne konstrukcije uporaben tudi za pisarno.

Evered MOD. 90

Rappresentante esclusivo per la Provincia di Lubiana: **A. KOVAĹIĹ**

PreŹernova ul. 44 Tel: 26-36 prej Ivan Legat

Ĺporoka osmih bojnikov

»Oprostite, mylady!« vstane Hammond ter ee ljubeznivo smehlja. »Morebiti pa bi VaŹe navedbe utegnile odliĹino pripomoĹi, da bi se razvozljala unganka, kako je umrl VaŹ gospod svak. Veliko ljubeznivo nam bi izkazali, ko bi nam hoteli Źrtvovati le eno minuto Ĺasa.«

Lady Finsbury svojo lorgnetto nameri naravnost na vztrajno smehljajoĹega ee Hammond, ki je to presojanje pogumno prenesel, ne da bi bil trenil. Obraz se ji malce ublaĹi, glas pa skoraj prijazno zavzame, ko pravi: »Vsaj Vi, mladi moĹ, menda vendarle niste od policije?«

»Nikakor ne, mylady. PiŹem se Hammond. Le tu pa tem se Ĺisto zasebno kdaj peĹam z detektivstvom, pri policiji pa ne sluĹim.«

»To se Vam takoj pozna, mladi moĹ...« Hammond poredno poŹkili tjakaj k besnemu inspektorju... »no, kaj pa bi radi zvedeli?«

»Rad bi vedel, mylady, ali bi o omenjenem Ĺasu mogli kaj bolj natanĹnega povedati. Ali ste morebiti to ali ono videli, ali ste kaj takega sliŹali, ali se Vam je morebiti kaka stvar Ĺudna zdelala in tako dalje. Saj ste bili v salonu?«

»Da — od treh dalje. Malo sem Ĺitala v svojem Shelleyju — zmerom ga imam s seboj — je prav majhen zvezek, v usnje vezan...«

»Ali ste mogli nemoteno Ĺitati?«

»Da — kake pol ure paĹ. Potem pa sem zapazila gospoda Mac Allistera, ki je Źel v pisarno mojega svaka, Mac Allister je nenavadno simpatičen gospod. Dala sem mu po streĹaju sporoĹiti, naj pride k meni, ker sem se hotela z njim nekaj vaĹnega pomeniti.«

»In je gospod Mac Allister takoj priŹel?«

»To se razume — saj sem ga dala poklicati.« Hammond se komaj vidno nasmehnla in spet poŹkili tja k inspektorju.

»Docela pravilno, mylady. Ali je gospod Mac Allister priŹel iz sobe VaŹega gospoda svaka?«

»Kajpada, mladi moĹ. Kako Ĺudno spraŹujete? Ĺe je gospod Mac Allister Źel v pisarno, je menda docela logiĹno, da je spet ven priŹel.«

»Seveda. Oprostite mi prosim — koliko Ĺasa, sodite, pa je bil pri VaŹem gospodu svaku?«

»Tega pa res ne vem. Saj od mene menda ne boste zahtevali, da bi venomer na uro gledala.«

»In kako dolgo, kako mislite, ste se pogovarjali z gospodom Mac Allisterom?«

»Dokler ni priŹel sir Henry z nekim drugim gospodom — ne vem, kako se Źe piŹe, je pa nenavadno izobraĹen moĹ.«

»In kaj se je potem zgodilo, mylady?«

»Kaj se je zgodilo? Kaj neki naj bi se bilo zgodilo? NiĹ, dokler tisti nerodni odvetnik ni razbil Ĺudovite vaze, kakrŹne ne dobim veĹ niti za 250 funtov. Źe dobro, da ee ni zaletel v mingsko vazo tankaj v pisarni; tiste namreĹ niti z zlatom ne bi bilo moĹo preplaĹati...«

Lady malce premolkne, da si oddahne. Hammond pa spretno izrazi ugodno priliko:

»VaŹo Źalost dobro razumem, mylady — najprej dragocena sevrejska vaza in potem straŹna smrt VaŹega gospoda svaka — nikako Ĺudo, Ĺe VaŹi Źiveci trpe. Kaj pa se je potem zgodilo?«

»Govorili smo seveda o razbiti vazi, in odvetniku sem poŹteno povedala, kar mu gre. Nato je pozvonil po streĹaju ter z njim in z gospodom Mac Allisterom odŹel v pisarno, da bi ee pri mojem svaku opraviliĹ zaradi svoje nerodnosti. Jaz pa sem z drugima dvema gospodoma odŹla v salon. Pet minut kasneje je gospod Mac Allister spet bil pri nas.«

»Lepo se Vam zahvaljujem, mylady! Mislim, da nama veĹ ni treba zlorabljati VaŹe ljubeznivosti. VaŹa pojasnila so bila dragocena.«

»KakŹna pojasnila neki, mladi moĹ?«

Hammondov obraz je tako otroŹko nedolĹen, da si ga bolj ne moreŹ misliti. »Vse, kar ste povedali, mylady, zlasti pa tisto, kako dragocena je bila razbita vaza.«

Lady Finsbury ga poĹasti s smehljajem ter svojo lorgnetto upre vanj.

»Da sem Vam, mladi moĹ, mogla kaj pomagati, me veseli.« Nato je odkumela iz sobe, ko je inspektorja Źe enkrat oŹinila z uniĹujoĹim pogledom.

»Simpatična Źenska,« zagode Kennedy. »VaŹ tip, Hammond, kaj?«

»Vsekakor ne VaŹ, ljubi Kennedy,« se smeje Hammond. »Bolj jo boli tista razbita vaza kakor pa svakova smrt! No, kaj hoĹemo! Kdo pa je zdaj na vrsti?«

»Spet Źenska — v veĹi sem videl mlado dekle. Njo pokliĹem.«

Mlada dama je kmalu bila v Ĺitalnici. Bila je kakih dvajset let stara in kaj Ĺedna na pogled: visoka in vitka, velikih in temnih oĹi ter temnorjavih las. Dekle se le beĹno ozre v Hammonda, nato pa mirnoduŹno pogleda inspektorja.

»Kako se piŹete, prosim?«

»Evelina Brent.«

»Kaj ste v tej hiŹi?«

»DruĹabnica lady Grace Finsburyjeve.« Njen glas je prijeten in melodičen, vendar ee Hammondu zaadi, kakor da bi malce trepetal, ko odgovarja.

»Kje ste bili danes od treh dalje?«

»V svoji sobi sem bila, deset minut pred pol Ĺetrto pa sem odŹla dol.«

»Kako pa, da ta Ĺas tako natanko veste?«

»Ker sem...«, nenadno utihne.

»No? Ker ste...?«

»Hotela sem se malo sprehoditi. Ko sem priŹla dol v veĹo, sem sluĹajno pogledala na svojo zapesno uro.«

»Ĺudno,« gode Kennedy. »Kam ste Źli na sprehod?«

»Gospoda polkovnika Westfalla sem spremljala do glavnega vhoda. Potem je on Źel na desno, jaz pa sem proti zahodni strani zavila okoli hiŹe.«

»Ali ste med potjo koga sreĹali?«

»Sprva nikogar; pred knjiĹnico pa sem sreĹala sira Henryja in gospoda Prescotta.«

»Koliko je bila takrat ura?«

»Ena minuta Ĺez Źtiri.«

»Kako pa spet to tako natanko veste?«

»Cerkvena ura v zvoniku je pravkar odbila Źtiri.«

»Hm! Saj ste veĹ ko pol ure hodili, preden ste iz svoje sobe skozi veĹo priŹli do glavnega vhoda in potem enkrat okoli hiŹe. Ste pa res poĹasi hodili!«

»Saj tudi sem, gospod inspektor.«

»Nato ste spet Źli v hiŹo?«

»Nak — malo sem se Źe sprehajala zunaj po cesti — kake piĹle pol ure mislim. Do Ĺaja ob pol petih sem se Źe vrnila.«

»Ali ste nazaj grede morda videli koga, ki bi bil prav naglo prihajal iz parka?«

Hammond opazi, da ee dekle lahno zdrzrne in malce pomislija, preden odgovori:

»Koga naj bi bila videla? — Koga, ki ga ne poznam, menite?«

»Tega nisem rekel,« odvrne Kennedy ter jo ostro pogleda. »VpraŹal sem Vas, ali ste videli koga, ki bi prihajal iz parka?«